

Bijlagen

Inhoudsopgave

Bijlage I	Onderzoeksplan
Bijlage II	Wettelijke regeling jeugdstrafrecht
Bijlage III	Ernstige delicten onderzoek Buysse, Van Dijk en Abraham
Bijlage IV	Art. 37 en art. 40 IVRK
Bijlage V	Schema uitspraken toepassing art. 77b Sr
Bijlage VI	Schema uitspraken geen toepassing art. 77b Sr
Bijlage VII	Interviews Kinderrechters

Bijlage I Onderzoeksplan

Berechting minderjarigen volgens algemeen strafrecht: art. 77b Sr

Onderzoeksplan

Naam: E.C.F. Claassen

Studentnummer: 9962899

Juridische Hogeschool Avans- Fontys

HBO-Rechten

Afstuderen Februari 2009 – Mei 2009

Afstudeeradres: Custos Notariaat en Advocatuur Waalre

Afstudeermentor: Dhr. C.A.D. Oomes

Eerste afstudeerbegeleider: Mw. G. Verheijen

Tweede afstudeerbegeleider: Dhr. T. Quispel

19 februari 2009 (Aangepast op 18 maart 2009)

Waalre

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Onderzoeksformulering.....	4
2.1 Probleemstelling.....	4
2.2 Doelstelling.....	5
2.3 Vraagstelling.....	5
3. Onderzoeksopzet.....	6
3.1 Onderzoekseenheid.....	6
3.2 Onderzoekstype.....	6
3.3 Methode van onderzoek.....	6
4. Hoofdstukindeling met paragrafen.....	7
5. Voorlopige literatuurlijst.....	9
6. Planning.....	12

1. Inleiding

In het kader van het afstuderen aan de opleiding HBO-Rechten zal van januari 2009 tot en met mei 2009 een onderzoek worden verricht. Een vereiste met betrekking tot het onderzoek is dat het een juridisch en praktisch relevant onderzoek betreft dat wordt uitgevoerd binnen een praktijkinstelling. Het onderzoek zal worden verricht bij Custos Notariaat & Advocatuur (Custos) te Waalre. Onderstaand een korte beschrijving van de organisatie.

Custos is een jong en middelgroot kantoor. Binnen het kantoor zijn 13 personen werkzaam. Het kantoor is opgesplitst in een afdeling advocatuur en een afdeling notariaat. Binnen de afdeling advocatuur zijn twee advocaten werkzaam die worden ondersteund door twee secretaresses. Binnen de afdeling notariaat zijn een zestal personen werkzaam, een notaris, een juridisch medewerker en een viertal ondersteunende medewerkers. Binnen Custos zijn eveneens twee boekhouders werkzaam.

De rechtsgebieden waarop de afdeling advocatuur zich voornamelijk richt zijn: ondernemingsrecht, vastgoed en projectontwikkeling, (jeugd)strafrecht, verbintenissenrecht en de incassopraktijk.

De afdeling notariaat richt zich vooral op het vennootschapsrecht, onroerend goed en projectontwikkeling en het stichting- en verenigingsrecht.

In dit onderzoeksplan zal allereerst de onderzoeksformulering worden beschreven. Het kader waarbinnen het onderzoek verricht zal gaan worden is vastgesteld en het is duidelijk waar de onderzoeker zich op zal gaan richten. De probleemstelling, doelstelling en vraagstelling zijn vastgesteld. De vraagstelling is uitgewerkt in deelvragen en subdeelvragen.

Eveneens komt de onderzoeksopzet aan bod. De manier waarop tot een antwoord op de onderzoeksvraag zal worden gekomen en welke middelen daarvoor zullen worden gebruikt is beschreven in deze opzet. Eveneens komt aan de orde hoe de kwaliteit van het onderzoek gewaarborgd zal worden. De onderzoeksopzet vormt het beheersmatige kader van het onderzoek.

Eveneens is een voorlopige literatuurlijst opgenomen. Hierin zijn alle bronnen weergegeven die tijdens het oriënterend onderzoek naar voren zijn gekomen en welke in ieder geval gebruikt zullen gaan worden tijdens het onderzoek. Ook is een globale hoofdstukindeling van de scriptie weergegeven waarin de paragrafen en subparagrafen benoemd worden.

2. Onderzoeksformulering

De onderzoeksformulering bestaat uit een probleemstelling, doelstelling en een vraagstelling. De onderzoeksformulering geeft aan waarom, waarvoor en binnen welk kader het onderzoek is opgezet.

2.1 Probleembeschrijving

Het Wetboek van Strafrecht (Sr) kent voor minderjarigen tussen twaalf en achttien jaar een aantal uitzonderingen op het algemene strafrecht. Deze uitzonderingen zijn geregeld in Titel VIII A, "Bijzondere bepalingen voor jeugdige personen", in de artikelen 77a tot en met 77hh Sr. Deze bepalingen kunnen worden gedefinieerd als het jeugdstrafrecht.

Het jeugdstrafrecht heeft een pedagogisch karakter en kent mildere straffen en maatregelen dan het algemene strafrecht. Het instellen van een apart strafrecht voor minderjarigen is mede gebaseerd op art. 40 van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) waarbij Nederland partij is.

Het jeugdstrafrecht is, zoals eerder vermeld, van toepassing op minderjarigen in de leeftijd van twaalf tot achttien jaar.¹ De wetgever heeft echter de mogelijkheid gecreëerd uitzondering te maken op deze hoofdregel. Zo is in art. 77b Sr bepaald:

Ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van zestien jaren doch nog niet die van achttien jaren heeft bereikt, kan de rechter de artikelen 77g tot en met 77gg buiten toepassing laten en recht doen overeenkomstig de bepalingen in de voorgaande titels vervat, indien hij daartoe grond vindt in de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan.²

Op basis van de drie gronden genoemd in bovenstaand artikel heeft de rechter de mogelijkheid minderjarigen in de leeftijd van zestien en zeventien jaar te berechten volgens het algemene strafrecht en daarmee de uitzonderingen van het jeugdstrafrecht buiten toepassing te laten. Deze situatie doet zich regelmatig voor. In 2007 werden 124 jeugdigen in de leeftijd van zestien en zeventien jaar berecht volgens het algemene strafrecht.³

De drie gronden van het artikel zijn echter erg vaag geformuleerd. Uit de literatuur en jurisprudentie blijkt dat met deze uitzonderingsmogelijkheid verschillend wordt omgegaan binnen de rechterlijke macht.

Custos heeft regelmatig te maken met zaken waarin minderjarige verdachten terecht staan. Middels deze scriptie wil Custos inzicht krijgen in de uitzonderingsmogelijkheid van art. 77b Sr. Op basis van de informatie voortvloeiend uit de scriptie zal Custos haar jeugdige cliënten in de toekomst (nog) beter bij kunnen staan. Custos is met name benieuwd naar de gevolgen voor de jeugdige cliënt van toepassing van art. 77b Sr. Eveneens wil zij graag inzicht hebben in de toepassing van het artikel door de rechterlijke macht over de afgelopen vijf jaren. Als laatste is zij benieuwd naar verweren die eventueel gevoerd kunnen worden tegen toepassing van het artikel.

---

¹ Op basis van artikel 486 Sv zijn minderjarigen beneden twaalf jaar niet strafrechtelijk aansprakelijk.

² In art. 77c Sr is een tweede mogelijkheid gecreëerd uitzondering te maken op de hoofdregel. Het jeugdstrafrecht kan toegepast worden op personen in de leeftijd van 18 tot 23 jaar. Dit kan op grond van de persoonlijkheid van de verdachte en de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Deze uitzonderingsmogelijkheid wordt buiten beschouwing gelaten in deze scriptie.

³ Aanhangsel handelingen II 2008/09, nr. 1851.

2.2 Doelstelling

Middels dit onderzoek wordt Custos Notariaat en Advocatuur op 29 mei 2009 inzicht gegeven in de toepassing van het algemene strafrecht op jeugdige personen in de leeftijd van zestien en zeventien jaar ex. art. 77b Sr, op basis waarvan de advocaten van Custos in staat worden gesteld de juridische belangen van deze jeugdige cliënten (nog) beter te behartigen.

2.3 Vraagstelling

De centrale vraagstelling in dit onderzoek luidt als volgt:

Hoe is artikel 77b Sr de afgelopen vijf jaren door de rechterlijke macht toegepast en welke verweren kunnen worden aangedragen tegen toepassing ervan?

Deze centrale vraagstelling valt uiteen in een aantal onderzoeksvragen met subvragen.

1. Wat zijn de relevante eigenschappen van het jeugdstrafrecht waarbinnen art. 77b Sr valt?
  - Hoe ziet de wetsgeschiedenis van het jeugdstrafrecht eruit?
  - Wat zijn de doelen van het jeugdstrafrecht?
  - Wat zijn de wettelijke bepalingen binnen het jeugdstrafrecht?
2. Wat zijn de relevante eigenschappen van art. 77b Sr?
  - Hoe ziet de wetsgeschiedenis van art. 77b Sr eruit?
  - Op basis van welke gronden kan de uitzondering van art. 77b Sr gemaakt worden?
  - Hoe verhoudt art. 77b Sr zich met het IVRK?
3. Wat zijn de gevolgen van toepassing van art. 77b Sr voor de jeugdige verdachte?
  - Wat zijn de gevolgen met betrekking tot de sancties?
  - Wat zijn de processuele gevolgen?
  - Wat zijn de gevolgen met betrekking tot de tenuitvoerlegging?
4. Welke verweren kunnen worden aangedragen tegen toepassing van art. 77b?
  - Welke juridische verweren kunnen worden aangedragen blijkens literatuur?
  - Welke juridische verweren kunnen worden aangedragen blijkens deskundigen?
5. Wat blijkt uit de jurisprudentie m.b.t. toepassing van artikel 77b Sr over de afgelopen vijf jaren?
  - Op welke gronden is art. 77b Sr de laatste vijf jaren toegepast?

3. Onderzoeksopzet

De opzet van het onderzoek zal kort besproken worden aan de hand van de volgende punten: onderzoekseenheid, onderzoekstype, methode van onderzoek.

3.1 Onderzoekseenheid

De onderzoekseenheid betreft hetgeen waarover in het onderzoek uitspraken gedaan zullen worden. In dit onderzoek betreft dat art. 77b Sr.⁴

3.2 Onderzoekstype

Men kan een drietal onderzoekstypes onderscheiden namelijk: beschrijvend onderzoek, explorerend onderzoek en toetsend onderzoek. Dit onderzoek kan worden gedefinieerd als een beschrijvend onderzoek. De hoofdlijnen binnen het jeugdstrafrecht zullen worden beschreven zodat de advocaten van Custos in staat worden gesteld haar jeugdige cliënten (nog) beter bij te staan. Met name zal art. 77b Sr worden beschreven, er zal worden ingegaan op de juridische gevolgen en de toepassing door de rechtspraak de afgelopen vijf jaren. Er zullen een aantal verweren tegen toepassing van art. 77b Sr worden beschreven, welke de advocaten kunnen gebruiken in een pleidooi.⁵

3.3 Methode van onderzoek

Om te komen tot een antwoord op de onderzoeksvraag zullen allerlei gegevens verzameld worden. Per deelvraag zal een bronnenonderzoek plaatsvinden. Er zijn een drietal manieren om gegevens te verzamelen namelijk: gegevensverzameling uit bestaande gegevens, uit interviews en door middel van observatie. Er zal voornamelijk gebruik gemaakt worden van bestaande gegevens (deskresearch), te noemen zijn: literatuur, jurisprudentie, wetteksten en kamerstukken. Eveneens een belangrijke informatiebron voor dit onderzoek zijn deskundigen, welke zullen worden geïnterviewd (fieldresearch).⁶

---

⁴ Baarda, de Goede & Teunissen 2005, p. 138-167.

⁵ Baarda, de Goede & Teunissen 2005, p. 88-107

⁶ Baarda, de Goede & Teunissen 2005, p. 168 - 201

4. Hoofdstukindeling met paragrafen

De scriptie zal naar verwachting als volgt worden ingedeeld:

Omslag
Titelpagina
Voorwoord
Inhoudsopgave
Lijst van afkortingen
Lijst van begrippen
Samenvatting

1. Inleiding

- 1.1 Probleemstelling
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Vraagstelling
- 1.4 Methodiek
- 1.5 Leeswijzer

2. Een inleiding in het jeugdstrafrecht

- 2.1 Wetsgeschiedenis
  - 2.1.1 Kinderwetten 1901
  - 2.1.2 Herziening 1965
  - 2.1.3 Herziening 1995
- 2.2 Doelen
- 2.3 Wettelijke bepalingen binnen het jeugdstrafrecht
  - 2.3.1 Toepassingsbereik
  - 2.3.2 Jeugdsancties
- 2.4 Jeugdstrafprocesrecht
  - 2.4.1 Absolute competentie: de Kinderrechter
  - 2.4.2 Behandeling achter gesloten deuren
  - 2.4.3 Raad voor de Kinderbescherming
- 2.5 Deelconclusie

3. Relevante eigenschappen art. 77b Sr

- 3.1 Wetsgeschiedenis
- 3.2 Ernst van het begane feit
- 3.3 Persoonlijkheid van de dader
- 3.4 Omstandigheden waaronder het feit is begaan
- 3.5 Artikel 77b Sr en het IVRK
- 3.6 Deelconclusie

4. Juridische gevolgen toepassing art. 77b Sr

- 4.1 Gevolgen m.b.t. sancties
- 4.2 Processuele gevolgen
- 4.3 Gevolgen m.b.t. tenuitvoerlegging
- 4.4 Deelconclusie

5. Bezwaren toepassing art. 77b Sr

- 5.1 Literatuur
- 5.2 Deskundigen
- 5.3 Deelconclusie

6. Art. 77b Sr: toepassing binnen de rechtspraak

- 6.1 Jurisprudentie toepassing art. 77b Sr

- 6.1.1 Gronden toepassing
- 6.2 Jurisprudentie geen toepassing art. 77b Sr
- 6.3 Deelconclusie

7. Conclusies

8. Aanbevelingen

Geraadpleegde bronnen
Bijlagen

5. Voorlopige literatuurlijst

Literatuur

- **Baarda, De Goede en Teunissen 2005**
D.B. Baarda, M.P.M. de Goede, J. Teunissen, *Basisboek kwalitatief onderzoek. Handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff 2005.
- **Bartels 2007**
J.A.C. Bartels, *Jeugdstrafrecht*, Deventer: Kluwer 2007.
- **Bastiaans e.a. 2004**
M.H. Bastiaans e.a., *Leidraad voor juridische auteurs*, Deventer: Kluwer 2004.
- **Cleiren en Nijboer 2007**
C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, *Strafrecht. Tekst en commentaar*, Deventer: Kluwer 2007.
- **Cleiren en Nijboer 2007**
C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, *Strafvordering. Tekst en commentaar*, Deventer: Kluwer 2007.
- **De Jonge, Van der Linden 2007**
G. de Jonge, A.P. van der Linden, *Jeugd & Strafrecht. Een leer- en praktijkboek over het (internationale) jeugdstrafrecht en jeugdstraiprocesrecht*, Deventer: Kluwer 2007.
- **Doek en Vlaardingerbroek**
J.E. Doek en P. Vlaardingerbroek, *Jeugdrecht en jeugdzorg*, Den Haag: Elsevier bedrijfsinformatie bv 2006.
- **Grit 2005**
Roel Grit, *Projectmanagement*, Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff 2005.
- **Le Sage 2004**
L. le Sage, *Gebrekkige gewetensontwikkeling in het jeugdstrafrecht. Implicaties voor de toerekening en behandeling*, Amsterdam: SWP 2005.
- **Weijers 2006**
Ido Weijers, *Jeugdige dader, volwassen straf?*. Deventer: Kluwer 2006.

Verzamelbundels

- **Van der Linden 2006**
A.P. van der Linden (red.), *Honderd jaar zorg om het kind. Jeugdbescherming en jeugdstrafrecht nader bekeken*, Deventer: Kluwer 2006.

Rapporten

- **Janssens 2005**
A.L.J. Janssens, *Opmerkingen over de motiveringsplicht bij toepassing artikel 77b Sr*, Groningen: 2005
- **Simons 2008**
M. Simons, *Jaarbericht kinderrechten 2008. Kinderrechten in Nederland*, Amsterdam: 2008.

- **Wetenschappelijk onderzoek- en documentatiecentrum 2001**

Wetenschappelijk onderzoek- en documentatiecentrum, M. Kruissink en C. Verwers, *Het nieuwe jeugdstrafrecht. Vijf jaar ervaring in de praktijk*, Den Haag: 2001.

Artikelen

- 'Murat D. deed het gepland en express'. *Trouw* 29 juni 2006
- Algemeen Nederlands Persbureau, '17-jarige krijgt twintig jaar cel voor moord'. *www.nu.nl* 4 februari 2009
- Algemeen Nederlands Persbureau, 'Hof verlaagt straffen voor moord op Duits echtpaar'. *Algemeen Dagblad* 12 oktober 2007
- Antoinette Reerink, 'Rouvoet op het matje VN voor naleving kinderrechten'. *NRC* 16 januari 2009
- Luc van Kemenade, 'VVD: jonge criminelen in het openbaar berechten'. *Elsevier* 24 november 2008
- Maartje Berger en Majorie Kaandorp, 'Het jeugdstrafrecht moet overeind blijven'. *Trouw* 9 februari 2009
- Mark Duursma, 'Is Murat D. een kind of een volwassene?'. *NRC* 14 april 2004.
- Niels Dekker, 'Willekeur bij vonnis minderjarigen'. *Algemeen Dagblad* 19 november 2008

Internetbronnen

- Dossiers, themadossiers, berechting minderjarigen als volwassenen <www.rechtspraak.nl>
- Officiële publicaties, vrij woord of zinsdeel, jeugdstrafrecht, Kamervragen 2008-2009, vraagnummer. 2080910670, Tweede Kamer <www.overheid.nl>
- Officiële publicaties, vrij woord of zinsdeel, jeugdstrafrecht, Kamervragen met antwoord 2008-2009, nr. 870, Tweede Kamer <www.overheid.nl>
- Onderwerpen, jeugdcriminaliteit, documenten, wat is jeugdstrafrecht? <www.om.nl>
- Onderwerpen, jeugdcriminaliteit, jeugdstrafrecht <www.jusitie.nl>
- Onderwerpen, jeugdcriminaliteit, jeugdstrafrecht, de jeugdige in het jeugdstraf(proces)recht <www.jusitie.nl>
- Onderwerpen, jeugdcriminaliteit, nieuwsberichten, Hof veroordeelt Samir A. tot 4 jaar met aftrek van voorarrest. <www.om.nl>
- Taken & werkwijze, taken, straf <www.kinderbescherming.nl>
- Volwassenen, nieuwtjes, Nederland moet meer doen aan kinderrechten, het Nederlands Dagblad <www.kinderrechten.nl>
- Zoekterm, jeugdstrafrecht <www.recht.nl>

Verdragen

Verdrag inzake de rechten van het kind; New York, 20 november 1989. Trb. Jaargang 1990 Nr. 170.

Wetgeving

- Wetboek van Strafrecht
Wet van 3 maart 1881, *Stb.* 35
- Wetboek van Strafvordering
Wet van 15 januari 1921, *Stb.* 14

Jurisprudentie

- HR 15 januari 2008, *LJNBB5370*
- HR 22 november 2005, *LJNAU3887*
- Gerechtshof Arnhem 3 december 2004, *LJNAR6814*

- Gerechtshof 's-Gravenhage 31 maart 2008, *LJNBC8264*
- Gerechtshof 's-Gravenhage 23 december 2004, *LJNAR8112*
- Rb. Amsterdam 4 februari 2009, *LJNBH1795*
- Rb. Zutphen 15 juli 2008, *LJNBD7141*
- Rb. 's-Hertogenbosch 19 december 2007, *LJNBC1069*
- Rb. Alkmaar 24 mei 2007, *LJNBA5692*
- Rb. Haarlem 20 december 2005, *LJNAW3554*
- Rb. Haarlem 28 november 2005, *LJNAU7225*
- Rb. Groningen 27 april 2007, *LJNBA4035*
- Rb. Amsterdam 26 maart 2004, *LJNAO6315*
- Rb. Zutphen 21 juli 2006, *LJNAY4849*
- Rb. Middelburg 19 november 2008, *LJNBG4771*
- Rb. Rotterdam 25 januari 2008, *LJNBC2709*
- Rb. Haarlem 23 december 2004, *LJNAR8223*
- Rb. Arnhem 9 februari 2005, *LJNAS5547*
- Rb. Arnhem 26 mei 2004, *LJNAP0069*

Televisie-uitzendingen

- 'Pauw & Witteman', NPS VARA NOS, 24 november 2008.
- 'Buitenhof', NPS VARA VPRO, 7 december 2008

6. Planning

<i>Activiteit</i>	<i>Datum</i>
Oriëntatie onderzoeksonderwerp; opstellen onderzoeksformulering	9 feb. – 16 feb.
Opstellen onderzoeksplan	16 feb. – 27 feb.
Inleveren onderzoeksplan	27 feb.
Evt. Bijstellen onderzoeksplan	2 mrt. – 6 mrt.
Bronnenonderzoek per deelvraag; afnemen en uitwerken interviews	2 mrt. – 24 apr.
Analyseren gevonden gegevens	2 mrt. – 24 apr.
Verwerken gegevens per deelvraag	2 mrt. – 24 apr.
Terugkomdag	10 mrt.
Inleveren representatief hoofdstuk	6 apr.
Terugkomdag	14 apr.
Reservetijd	27 apr. – 8 mei
Opstellen conclusies en aanbevelingen	11 mei – 15 mei
Afronden onderzoeksrapport: omslag, titelpagina, voorwoord, inhoudsopgave, lijst van afkortingen, inleiding, literatuurlijst, evaluatie	18 mei – 22 mei
Inleveren conclusies en aanbevelingen	19 mei
Formuleren lay-out	27 mei
Spellingscontrole	28 mei
Uitprinten en inbinden onderzoeksrapport	29 mei
Rapport omzetten in pdf-formaat en branden cd-rom	29 mei
Inleveren onderzoeksrapport	29 mei
Vorbereiden afstudeerzitting	1 juni – 12 juni
Afstudeerzitting	?

 = Fatale termijn

 = Mochten er in het voorgaande proces onverhoopt vertraging optreden dan komt, d.m.v. het inplannen van reservetijd, het onderzoeksproces niet in gevaar.

Bijlage II Wettelijke regeling jeugdstrafrecht

Titel VIII A. Bijzondere bepalingen voor jeugdige personen

Artikel 77a

Ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van twaalf jaren doch nog niet die van achttien jaren heeft bereikt, zijn de artikelen 9, eerste lid, 10 tot en met 22a, 24c, 37 tot en met 38i, 44 en 57 tot en met 62 niet van toepassing. In de plaats daarvan treden de bijzondere bepalingen vervat in de artikelen 77d tot en met 77gg.

Artikel 77b

1. Ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van een strafbaar feit de leeftijd van zestien jaren doch nog niet die van achttien jaren heeft bereikt, kan de rechter de artikelen 77g tot en met 77gg buiten toepassing laten en recht doen overeenkomstig de bepalingen in de voorgaande titels vervat, indien hij daartoe grond vindt in de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan.
2. Bij toepassing van het eerste lid kan levenslange gevangenisstraf niet worden opgelegd.

Artikel 77c

Ten aanzien van degene die ten tijde van het begaan van het strafbaar feit de leeftijd van achttien jaren doch nog niet die van eenentwintig jaren heeft bereikt, kan de rechter, indien hij daartoe grond vindt in de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit is begaan, recht doen overeenkomstig de artikelen 77g tot en met 77gg. De uitvoering van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen vindt dan plaats overeenkomstig artikel 37c.

Artikel 77d

1. De verjaringstermijn van het recht tot strafvordering, genoemd in artikel 70, wordt ten aanzien van misdrijven tot de helft van de daar bedoelde duur ingekort.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op misdrijven omschreven in de artikelen 240b, 242 tot en met 250 en 273f, gepleegd door een persoon die ten tijde van het begaan van het strafbaar feit de leeftijd van zestien jaren heeft bereikt, ten aanzien van een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt.
3. Het recht tot strafvordering voor misdrijven waarop levenslange gevangenisstraf is gesteld, verjaart in twintig jaren.

Artikel 77e

1. De opsporingsambtenaar die daartoe door de officier van justitie is aangewezen, kan na verkregen toestemming door de officier van justitie aan de verdachte voorstellen dat deze deelneemt aan een project. De deelneming strekt tot voorkoming van toezending van het opgemaakte proces-verbaal aan de officier van justitie. Bij algemene maatregel van bestuur worden de strafbare feiten aangewezen die op deze wijze kunnen worden afgedaan.
2. Bij een voorstel als bedoeld in het eerste lid, deelt de opsporingsambtenaar de verdachte mede dat hij niet verplicht is aan het project deel te nemen en licht hem in over de mogelijke gevolgen van niet-deelneming. Het voorstel, de mededeling en de inlichtingen over de mogelijke gevolgen worden daarbij de verdachte tevens schriftelijk ter hand gesteld.

3. De officier van justitie geeft algemene aanwijzingen omtrent de wijze van afdoening ingevolge het eerste lid. Deze aanwijzingen betreffen in ieder geval:
  - a. de projecten en de categorieën van strafbare feiten die, gelet op de aard van deze projecten, in aanmerking komen voor deze wijze van afdoening;
  - b. de duur van de deelneming, afhankelijk van de aard van het strafbare feit en het project en
  - c. de wijze waarop de toestemming van de officier van justitie kan worden verkregen.
4. De duur van de deelneming is ten hoogste twintig uren.
5. Indien de opsporingsambtenaar, bedoeld in het eerste lid, van oordeel is dat de verdachte naar behoren aan een project heeft deelgenomen, stelt hij de officier van justitie en de verdachte hiervan schriftelijk in kennis. Daarmee vervalt het recht tot strafvordering, behalve indien een bevel wordt gegeven als bedoeld in artikel 12i van het Wetboek van Strafvordering. In dat geval houdt de rechter, indien hij een straf oplegt, rekening met de voltooide deelneming.

Artikel 77f

1. In een strafbeschikking kan de officier van justitie tevens de aanwijzing geven dat de verdachte zich zal richten naar de aanwijzingen van een stichting als bedoeld in artikel 1, onderdeel f, van de Wet op de jeugdzorg, voor een daarbij te bepalen termijn van ten hoogste zes maanden.
2. In afwijking van artikel 257a, tweede lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering kan de officier van justitie in een strafbeschikking een taakstraf opleggen voor ten hoogste zestig uren, te verrichten binnen een termijn van ten hoogste drie maanden. Artikel 77m, negende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77g

1. In plaats van de op een feit gestelde straffen worden de straffen en maatregelen opgelegd, in deze Titel voorzien.
2. Een hoofdstraf kan zowel afzonderlijk als tezamen met andere hoofdstraffen of met bijkomende straffen worden opgelegd.
3. Een maatregel kan zowel afzonderlijk als tezamen met hoofdstraffen, met bijkomende straffen en met andere maatregelen worden opgelegd.

Artikel 77g bis [Vervallen per 01-09-1995]

Artikel 77h

1. De hoofdstraffen zijn:
  - a. in geval van misdrijf: jeugddetentie, taakstraf of geldboete;
  - b. in geval van overtreding: taakstraf of geldboete.
2. Een taakstraf bestaat uit:
  - a. een werkstraf, zijnde het verrichten van onbetaalde arbeid of het verrichten van arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade, of
  - b. een leerstraf, zijnde het volgen van een leerproject, of
  - c. een combinatie van werkstraf en leerstraf.
3. De bijkomende straffen zijn:
  - a. verbeurdverklaring;

b. ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen.

4. De maatregelen zijn:

- a. plaatsing in een inrichting voor jeugdigen;
- b. maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige;
- c. onttrekking aan het verkeer;
- d. ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel;
- e. schadevergoeding.

Artikel 77h bis [Vervallen per 01-09-1995]

Artikel 77i

1. De duur van de jeugddetentie is:

- a. voor degene die ten tijde van het begaan van het misdrijf de leeftijd van zestien jaren nog niet had bereikt: ten minste een dag en ten hoogste twaalf maanden, en
- b. overigens ten hoogste vierentwintig maanden.

2. De duur van de jeugddetentie wordt in de rechterlijke uitspraak aangewezen in dagen, weken of maanden.

3. De artikelen 26 en 27 zijn bij veroordeling tot jeugddetentie van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77j

1. In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Justitie bepalen dat de tenuitvoerlegging van de jeugddetentie gedurende een tijdvak van ten hoogste drie maanden wordt onderbroken.

2. Onze Minister van Justitie kan nadere regels stellen aangaande het onderbreken van de tenuitvoerlegging, bedoeld in het eerste lid. Deze betreffen in elk geval de criteria waaraan de betrokkene moet voldoen om voor strafonderbreking in aanmerking te komen, de bevoegdheid tot en de wijze van verlening alsmede de voorwaarden die hieraan kunnen worden verbonden.

3. Ten aanzien van de beslissingen omtrent de onderbreking van de tenuitvoerlegging als bedoeld in het eerste lid is Hoofdstuk XV van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen van toepassing.

4. De rechter die de straf heeft opgelegd kan te allen tijde de jeugdige aan wie een jeugddetentie is opgelegd, voorwaardelijk in vrijheid stellen.

5. In geval van een voorwaardelijke invrijheidstelling wordt een proeftijd bepaald van ten hoogste twee jaren. De duur van de proeftijd en de gestelde voorwaarden worden de veroordeelde in persoon betekend. De artikelen 77y, derde lid, 77z, 77aa en 77cc tot en met 77ee zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77k

De straf van jeugddetentie kan door de rechter op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van de veroordeelde geheel of gedeeltelijk worden vervangen door een van de straffen genoemd in artikel 9, eerste lid, indien de tenuitvoerlegging van de opgelegde straf geheel of gedeeltelijk zou moeten plaatsvinden nadat de veroordeelde de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt en deze naar het oordeel van de rechter niet meer voor een zodanige straf in aanmerking komt.

Artikel 77l

1. Het bedrag van de geldboete is ten minste het bedrag, genoemd in artikel 23, tweede lid, en ten hoogste het maximum van een geldboete van de tweede categorie. Artikel 24a is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de rechter of de officier van justitie bij elke

geldboete kan bepalen dat het bedrag in gedeelten kan worden voldaan. De rechter of de officier van justitie stelt daarbij de hoogte van elk van die gedeelten vast.

2. De rechter kan bij de uitspraak waarbij geldboete wordt opgelegd, bevelen dat voor het geval volledige betaling noch volledig verhaal van het verschuldigde bedrag volgt, vervangende jeugddetentie zal worden toegepast.
3. Indien geen of geen volledige betaling van het bedrag van de geldboete heeft plaatsgevonden en geen of geen volledig verhaal mogelijk is, kan de rechter die de straf heeft opgelegd het nog te betalen bedrag op vordering van het openbaar ministerie vervangen door jeugddetentie of op verzoek van de veroordeelde vervangen door een taakstraf. Indien de rechter gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid van het tweede lid, kan hij de duur van de eerder opgelegde vervangende jeugddetentie ook wijzigen, tenzij deze reeds is aangevangen.
4. De taakstraf, bedoeld in het derde lid, wordt opgelegd in evenredigheid met het nog verschuldigde bedrag. De artikelen 77m tot en met 77q en 77ff, vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing. De straf kan slechts worden opgelegd zolang de veroordeelde de leeftijd van achttien jaren niet heeft bereikt.
5. Indien de veroordeelde bij aanvang van de tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt, wordt deze ten uitvoer gelegd als vervangende hechtenis, tenzij in het vonnis of de beslissing op grond van het derde lid is bepaald dat de veroordeelde ook in het geval hij de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt in aanmerking komt voor vervangende jeugddetentie.
6. De duur van de vervangende jeugddetentie of vervangende hechtenis is ten minste één dag en ten hoogste drie maanden. Voor elke volle € 15 van de nog te betalen geldboete wordt niet meer dan één dag opgelegd. Door betaling van het nog te betalen bedrag vervalt de vervangende jeugddetentie of de vervangende hechtenis. Artikel 24c, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
7. Artikel 27, derde en vierde lid, is bij veroordeling tot een geldboete van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77m

1. Het vonnis of de strafbeschikking vermeldt of de taakstraf bestaat uit een werkstraf, een leerstraf of een combinatie van beide, alsmede het aantal uren dat de straf zal duren. Het vonnis of de strafbeschikking kan de aard en inhoud van de te verrichten werkzaamheden of het te volgen leerproject vermelden.
2. De duur van de door de rechter opgelegde onbetaalde arbeid of van de arbeid tot herstel van de door het strafbare feit aangerichte schade, is ten hoogste tweehonderd uren.
3. De termijn waarbinnen de arbeid moet zijn verricht bedraagt ten hoogste zes maanden indien niet meer dan honderd uren is opgelegd en overigens ten hoogste een jaar. Het openbaar ministerie kan evenwel bij toepassing van artikel 77o, tweede lid, de duur verlengen.
4. De duur van een leerproject is ten hoogste tweehonderd uren.
5. De termijn waarbinnen een leerproject plaatsvindt bedraagt ten hoogste zes maanden.
6. Indien meer dan één taakstraf wordt opgelegd, bedraagt het totaal aantal uren niet meer dan tweehonderdenveertig.
7. Artikel 27, eerste en vierde lid, is bij veroordeling tot een taakstraf door de rechter van overeenkomstige toepassing.
8. Het openbaar ministerie kan de termijn, genoemd in het derde en vijfde lid, ambtshalve of op verzoek van de veroordeelde, eenmaal met een zelfde periode verlengen. Het openbaar ministerie

zendt hiervan zo spoedig mogelijk een kennisgeving aan de veroordeelde.

9. De termijnen, genoemd in het derde en vijfde lid, worden verlengd met de tijd dat de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen alsmede met de tijd dat hij ongeoorloofd afwezig is.

Artikel 77n

1. In het vonnis waarbij taakstraf wordt opgelegd, beveelt de rechter voor het geval dat de veroordeelde de taakstraf niet naar behoren verricht, dat vervangende jeugddetentie zal worden toegepast.
2. De duur van de vervangende jeugddetentie wordt in gehele dagen, weken of maanden vastgesteld.
3. De vervangende jeugddetentie belooft ten minste één dag en ten hoogste vier maanden. Voor elke twee uren van de taakstraf wordt niet meer dan één dag opgelegd.
4. Wanneer een gedeelte van de te verrichten taakstraf is voldaan, vermindert de duur van de vervangende jeugddetentie naar evenredigheid. Heeft deze vermindering tot gevolg dat voor een gedeelte van een dag vervangende jeugddetentie zou moeten worden ondergaan, dan vindt afronding naar boven plaats tot het naaste aantal gehele dagen.

Artikel 77o

1. De raad voor de kinderbescherming heeft tot taak de voorbereiding en de ondersteuning van de tenuitvoerlegging van taakstraffen. Over de wijze waarop de veroordeelde de taakstraf uitvoert, kan het openbaar ministerie inlichtingen inwinnen bij de raad voor de kinderbescherming. Het openbaar ministerie kan diens medewerking inroepen en hem de nodige opdrachten geven. De raad voor de kinderbescherming is bevoegd aanwijzingen te geven aan de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg, wanneer het de tenuitvoerlegging van een taakstraf door de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg betreft.
2. Het openbaar ministerie kan na overleg met de raad voor de kinderbescherming en de veroordeelde, de opgelegde straf, behoudens voor wat betreft het aantal opgelegde uren, wijzigen indien het van oordeel is dat de veroordeelde de taakstraf niet geheel overeenkomstig het vonnis of de strafbeschikking kan of heeft kunnen volbrengen. Hij benadert daarbij zo veel mogelijk de opgelegde taakstraf. Het openbaar ministerie geeft hiervan kennis aan de veroordeelde en de raad voor de kinderbescherming.
3. Het openbaar ministerie doet deze kennisgeving zo spoedig mogelijk aan de veroordeelde betekenen. De kennisgeving behelst het aantal uren dat naar het oordeel van het openbaar ministerie reeds naar behoren is volbracht, alsmede de straf zoals deze voor het overige nader is vastgesteld.
4. Tegen de kennisgeving, bedoeld in het derde lid, kan de veroordeelde binnen veertien dagen na de betekening een bezwaarschrift indienen bij de rechter die de straf oplegde. De rechter kan de beslissing van het openbaar ministerie wijzigen. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77p

1. Indien de door de rechter tot een taakstraf veroordeelde niet aanvangt met de taakstraf of het openbaar ministerie van oordeel is dat de veroordeelde de door de rechter opgelegde taakstraf niet naar behoren verricht of heeft verricht, kan het openbaar ministerie de tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie bevelen. Het openbaar ministerie geeft hiervan kennis aan de veroordeelde en de raad voor de kinderbescherming.
2. Het openbaar ministerie doet deze kennisgeving zo spoedig mogelijk aan de veroordeelde betekenen. De kennisgeving behelst het aantal uren taakstraf dat naar het oordeel van het

openbaar ministerie is verricht, alsmede het aantal dagen vervangende jeugddetentie.

3. Tegen de kennisgeving, bedoeld in het tweede lid, kan de veroordeelde binnen veertien dagen na de betekening daarvan een bezwaarschrift indienen bij de rechter die de straf oplegde. De rechter kan de beslissing van het openbaar ministerie wijzigen.
4. Indien de veroordeelde bij aanvang van de tenuitvoerlegging de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt, wordt de vervangende jeugddetentie ten uitvoer gelegd als vervangende hechtenis, tenzij in het vonnis is bepaald dat de veroordeelde ook in het geval hij de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt in aanmerking komt voor vervangende jeugddetentie.

Artikel 77q

1. Het openbaar ministerie kan slechts een beslissing nemen of een bevel geven krachtens artikel 77o, tweede lid, onderscheidenlijk artikel 77p, eerste lid, binnen drie maanden na afloop van de termijn waarbinnen de arbeid moet zijn verricht of waarbinnen het leerproject moet zijn gevolgd krachtens artikel 77m.
2. Indien naar het oordeel van het openbaar ministerie de opgelegde taakstraf naar behoren is uitgevoerd, stelt het zo spoedig mogelijk de veroordeelde hiervan in kennis.

Artikel 77r

Ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen is slechts mogelijk in de gevallen genoemd in de artikelen 179, 179a en 180 van de Wegenverkeerswet 1994 en in artikel 30, zesde lid, van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (*Stb.* 1963, 228). Die artikelen zijn dan van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77s

1. De maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen kan slechts worden opgelegd, indien
  - a. het een misdrijf betreft waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten;
  - b. de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist, en
  - c. de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de verdachte.
2. De rechter legt de maatregel slechts op, nadat hij zich een met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies heeft doen overleggen van ten minste twee gedragsdeskundigen van verschillende disciplines. Het advies wordt door de deskundigen gezamenlijk dan wel door ieder van hen afzonderlijk uitgebracht. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend kan de rechter hier slechts gebruik van maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.
3. De maatregel kan ook worden opgelegd indien de verdachte niet strafbaar is op de grond dat het feit hem wegens de gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens niet kan worden toegerekend. Indien bij de verdachte tijdens het begaan van het feit een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens bestond, dient bij toepassing van het eerste lid één van de gedragsdeskundigen een psychiater te zijn.
4. Het tweede lid blijft buiten toepassing indien de betrokkene weigert medewerking te verlenen aan het onderzoek dat ten behoeve van het advies moet worden verricht. Voor zover mogelijk maken de gedragsdeskundigen gezamenlijk dan wel ieder van hen afzonderlijk over de reden van weigering rapport op. De rechter doet zich zoveel mogelijk een ander advies of rapport, dat hem over de wenselijkheid of noodzakelijkheid van de oplegging van de maatregel kan voorlichten en aan de totstandkoming waarvan de betrokkene wel bereid is om medewerking te verlenen, overleggen.
5. Indien de maatregel is opgelegd draagt Onze Minister van Justitie de tenuitvoerlegging op aan een

inrichting als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Beginselenwet justitiële jeuginrichtingen, of doet hij de veroordeelde elders opnemen.

6. De maatregel geldt voor de tijd van twee jaar. De termijn gaat in nadat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden. De maatregel vervalt bij het onherroepelijk worden van een rechterlijke uitspraak waarbij de betrokkene wederom de maatregel wordt opgelegd.
7. De termijn van de maatregel loopt niet:
  - a. gedurende de tijd dat aan de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen en gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsontneming ongeoorloofd afwezig is;
  - b. wanneer de veroordeelde langer dan een week ongeoorloofd afwezig is uit de plaats die voor de tenuitvoerlegging van de maatregel is aangewezen.
8. Onze Minister van Justitie kan de maatregel te allen tijde, na advies te hebben ingewonnen van de raad voor de kindbescherming, voorwaardelijk of onvoorwaardelijk beëindigen.

Artikel 77s bis [Vervallen per 01-09-1995]

Artikel 77t

1. De rechter die in eerste aanleg heeft kennis genomen van het misdrijf ter zake waarvan de maatregel is opgelegd, kan op vordering van het openbaar ministerie de termijn, bedoeld in artikel 77s, zesde lid, telkens met ten hoogste twee jaren verlengen. Niet eerder dan twee maanden en niet later dan een maand voor het tijdstip waarop de maatregel door tijdsverloop zal eindigen, kan het openbaar ministerie een vordering indienen tot verlenging van de maatregel. De artikelen 509oa en 509q van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing.
2. Verlenging van de termijn van de maatregel is slechts mogelijk voor zover de maatregel daardoor de duur van vier jaar niet te boven gaat, tenzij de maatregel is opgelegd aan een verdachte als bedoeld in artikel 77s, derde lid, tweede volzin. In zodanig geval is verlenging mogelijk voor zover de maatregel de duur van zes jaar niet te boven gaat.
3. De verlenging is slechts mogelijk, indien de maatregel is opgelegd ter zake van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen. Artikel 77s, eerste lid, onder b en c, is van overeenkomstige toepassing. De verlenging is niet mogelijk indien gebruik is gemaakt van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 77x.
4. Een vordering tot verlenging van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen wordt bij de rechtbank behandeld door de meervoudige kamer.
5. Bij de vordering worden overgelegd:
  - a. een recent opgemaakt, met redenen omkleed en ondertekend advies afkomstig van het hoofd van de inrichting, en
  - b. een afschrift van de aantekeningen omtrent de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van de veroordeelde.
6. De maatregel kan zonder advies, bedoeld in het vierde lid, onder a, worden verlengd indien dit door gebrek aan medewerking van de veroordeelde niet kan worden uitgebracht.

Artikel 77u

Een beslissing op grond van artikel 77t wordt bij beschikking genomen, nadat de veroordeelde en indien deze minderjarig is, ook degenen die het gezag over hem uitoefenen, zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen. De artikelen 14h, 14i, tweede tot en met zesde lid, en 14j van dit wetboek alsmede artikel 495b van het Wetboek van Strafvordering zijn van overeenkomstige toepassing, onverminderd de

artikelen 502 en 503 van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 77v

1. Indien jeugddetentie of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen wordt opgelegd, kan de rechter in zijn uitspraak een advies opnemen over de plaats waar en de wijze waarop deze straf of maatregel zal moeten worden ten uitvoer gelegd. De rechter kan bij een beslissing als bedoeld in artikel 77t zodanig advies opnemen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing indien met gebruikmaking van artikel 77x, de straf of maatregel geheel niet wordt ten uitvoer gelegd. Indien ingevolge artikel 77dd de straf of maatregel alsnog geheel of gedeeltelijk ten uitvoer wordt gelegd, kan de rechter een advies opnemen in de last tot tenuitvoerlegging.
3. Het openbaar ministerie stelt Onze Minister van Justitie in kennis van rechterlijke uitspraken, zodra deze voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn geworden. Het voegt daarbij, in voorkomende gevallen, het advies van de rechter omtrent de plaatsing.
4. Onze Minister kan het advies van de raad voor de kindbescherming inwinnen omtrent de plaats van de tenuitvoerlegging.

Artikel 77w

1. De maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige kan slechts worden opgelegd, indien:
  - a. de ernst van het begane misdrijf of de veelvuldigheid van de begane misdrijven of voorafgegane veroordelingen wegens misdrijf hiertoe aanleiding geven, en
  - b. de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de verdachte.
2. De rechter legt de maatregel slechts op, nadat hij zich een met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies heeft doen overleggen van de raad voor de kindbescherming, dat wordt ondersteund door ten minste een gedragsdeskundige. Indien dit advies eerder dan een jaar voor de aanvang van de terechtzitting is gedagtekend kan de rechter hier slechts gebruik van maken met instemming van het openbaar ministerie en de verdachte.
3. De rechter geeft in zijn uitspraak aan waar de maatregel uit bestaat. De maatregel kan inhouden dat de veroordeelde aan een programma deelneemt in een door de rechter aan te wijzen instelling of dat de veroordeelde een ambulante programma zal volgen onder begeleiding van een door de rechter aan te wijzen organisatie.
4. Het programma, bedoeld in het derde lid, mag de vrijheid van de veroordeelde zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden, en de staatkundige vrijheid niet beperken.
5. De instellingen of organisaties, bedoeld in het derde lid, stellen voor de uitvoering van het programma een plan vast dat is afgestemd op de problematiek van de veroordeelde. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld omtrent de eisen waaraan het plan, alsmede waaraan de programma's en de instellingen of organisaties, bedoeld in het derde lid, moeten voldoen. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen voorts regels worden gesteld omtrent de werkwijze van de instellingen of organisaties, bedoeld in het derde lid.
6. De maatregel wordt opgelegd voor de tijd van ten minste zes maanden en ten hoogste een jaar. De termijn gaat in nadat de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden.
7. De jeugdreclassering heeft tot taak de voorbereiding en de ondersteuning van de tenuitvoerlegging van de maatregel. Over de wijze waarop de veroordeelde de maatregel uitvoert, kan het openbaar

ministerie inlichtingen inwinnen bij de jeugdreclassering.

8. De termijn van de maatregel loopt niet gedurende de tijd dat aan de veroordeelde uit anderen hoofde rechtens zijn vrijheid is ontnomen en gedurende de tijd dat hij uit zodanige vrijheidsontneming ongeoorloofd afwezig is.

Artikel 77wa

1. De rechter kan bepalen dat het in artikel 77w, derde lid, bedoelde programma geheel of ten dele komt te bestaan uit een vorm van zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, onderdelen a en b, van de Wet op de jeugdzorg, indien de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van die wet ten aanzien van de verdachte een besluit heeft genomen waaruit blijkt dat deze op deze vorm van zorg is aangewezen. Het besluit wordt overgelegd bij het advies van de raad voor de kindbescherming.
2. In afwijking van het eerste lid kan de rechter, indien de stichting als bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg een besluit waaruit blijkt of de verdachte op deze vorm van zorg is aangewezen niet of niet tijdig neemt, op een daartoe strekkend advies van de raad voor de kindbescherming bepalen dat het in artikel 77w, derde lid, bedoelde programma geheel of ten dele komt te bestaan uit een vorm van zorg als bedoeld in het eerste lid.
3. Indien de rechter toepassing heeft gegeven aan het bepaalde in het tweede lid, doet de raad daarvan onverwijld mededeling aan de stichting als bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg.

Artikel 77wb

1. Indien het gedrag van de veroordeelde daartoe aanleiding geeft of wijziging van de maatregel in het belang is van de ontwikkeling van de veroordeelde, kan de rechter, op vordering van het openbaar ministerie, beslissen dat de maatregel een andere invulling krijgt.
2. De rechter beslist slechts tot een andere invulling van de maatregel, nadat hij zich een met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies heeft doen overleggen van de raad voor de kindbescherming.
3. Artikel 77w, tweede lid, eerste volzin, derde tot en met vijfde, zevende en achtste lid, is van overeenkomstige toepassing op de beslissing tot wijziging van de maatregel.

Artikel 77wc

1. In het vonnis waarbij de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige wordt opgelegd, beveelt de rechter voor het geval dat de veroordeelde niet naar behoren aan de tenuitvoerlegging van de maatregel heeft meegewerkt, dat vervangende jeugddetentie zal worden toegepast.
2. De duur van de vervangende jeugddetentie wordt in gehele dagen, weken of maanden vastgesteld. Voor elke maand waarvoor de maatregel is opgelegd belooft de vervangende jeugddetentie maximaal een maand.
3. Wanneer een gedeelte van de maatregel ten uitvoer is gelegd, vermindert de duur van de vervangende jeugddetentie naar evenredigheid.
4. Artikel 77p is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77wd

1. Indien het gedrag van de veroordeelde daartoe aanleiding geeft en verlenging in het belang is van de ontwikkeling van de veroordeelde, kan de rechter de termijn van de maatregel, op vordering van het openbaar ministerie, eenmaal verlengen voor ten hoogste dezelfde tijd als waarvoor de maatregel was opgelegd. Niet eerder dan twee maanden en niet later dan een maand voor het tijdstip waarop de maatregel door tijdsverloop zal eindigen, kan het openbaar ministerie een vordering indienen tot verlenging van de maatregel. Artikel 77u is van overeenkomstige

toepassing.

2. Een vordering als bedoeld in het eerste lid, die later dan een maand voor het tijdstip waarop de maatregel door tijdsverloop zal eindigen, doch binnen een redelijke termijn is ingediend, is niettemin ontvankelijk, indien er bijzondere omstandigheden zijn waardoor de verdere ontwikkeling van de jeugdige de verlenging van de maatregel eist.
3. Bij de vordering worden overgelegd:
  - a. een recent opgemaakt, met redenen omkleed advies, afkomstig van de raad voor de kindbescherming;
  - b. een afschrift van de aantekeningen omtrent het gedrag van de veroordeelde, afkomstig van de instelling of organisatie die belast is met de uitvoering van de maatregel.
4. In de beslissing omtrent de verlenging geeft de rechter aan waaruit de verlenging van de maatregel bestaat. De verlenging kan inhouden dat het programma waaraan de veroordeelde deelneemt wordt verlengd. De verlenging kan ook inhouden dat de veroordeelde deelneemt aan een door de rechter aan te wijzen programma in een daarbij aan te wijzen inrichting of dat de veroordeelde een door de rechter aan te wijzen ambulante programma zal volgen onder begeleiding van een in de beslissing aangewezen organisatie.
5. Artikel 77wa is van overeenkomstige toepassing op de beslissing tot verlenging.

Artikel 77x

In geval van een veroordeling tot jeugddetentie, vervangende jeugddetentie daaronder niet begrepen, tot taakstraf, tot geldboete, tot plaatsing in een inrichting voor jeugdigen, tot de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige of tot ontzegging van de bevoegdheid motorrijtuigen te besturen, kan de rechter bepalen dat deze geheel of gedeeltelijk niet ten uitvoer zal worden gelegd. De rechter kan de werking van de bijzondere voorwaarden beperken tot een bij de uitspraak te bepalen tijdsduur binnen de proeftijd.

Artikel 77y

1. De rechter die bepaalt dat een door hem opgelegde straf of maatregel niet zal worden ten uitvoer gelegd, stelt daarbij een proeftijd vast van ten hoogste twee jaren.
2. De proeftijd gaat in:
  - a. indien een kennisgeving als bedoeld in artikel 366a, eerste en tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering is uitgereikt of toegezonden, op de vijftiende dag nadat de einduitspraak is gedaan, tenzij door de tijdige aanwending van een rechtsmiddel het vonnis of arrest niet onherroepelijk is geworden;
  - b. indien een kennisgeving als bedoeld in artikel 366a, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering moet worden betekend, op de vijftiende dag na die betekening, tenzij door de tijdige aanwending van een rechtsmiddel het vonnis of arrest niet onherroepelijk is geworden.
3. De proeftijd loopt niet gedurende de tijd dat de veroordeelde rechtens zijn vrijheid is ontnomen of de veroordeelde uit zodanige vrijheidsontneming ongeoorloofd afwezig is.

Artikel 77z

Toepassing van artikel 77x geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich voor het einde van de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke bijzondere voorwaarden die het gedrag van de veroordeelde betreffen daarnaast kunnen worden gesteld. Deze mogen de vrijheid van de verdachte zijn godsdienst of levensovertuiging te belijden, en de staatkundige vrijheid niet beperken. De rechter kan de werking

van de bijzondere voorwaarden beperken tot een bij de uitspraak te bepalen tijdsduur binnen de proeftijd.

Artikel 77aa

1. Met het toezicht op de naleving van de voorwaarden is het openbaar ministerie belast.
2. De rechter kan aan een stichting als bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg, of, in bijzondere gevallen en na overleg met een dergelijke rechtspersoon, aan een particulier persoon, opdragen aan de veroordeelde ter zake van de naleving der bijzondere voorwaarden hulp en steun te verlenen.
3. De rechter kan, indien de veroordeelde ingevolge artikel 254 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek onder toezicht is gesteld, aan een stichting als bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg opdragen aan de veroordeelde ter zake van de naleving der bijzondere voorwaarden hulp en steun te verlenen.
4. Is de veroordeelde meerderjarig dan is artikel 14d, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
5. Bij algemene maatregel van bestuur, op de voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, kunnen regels worden gesteld omtrent de aard en de omvang van de hulp en steun, bedoeld in het tweede en derde lid.

Artikel 77bb

Artikel 366a van het Wetboek van Strafvordering is van overeenkomstige toepassing op de mededeling van de veroordeling, waarbij artikel 77x en 77z zijn toegepast.

Artikel 77cc

1. De rechter die de voorwaarde heeft gesteld, kan na ontvangst van een vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van veroordeelde, de proeftijd verkorten of deze eenmaal verlengen. De verlenging geschiedt met ten hoogste één jaar.
2. Evenzo kan de in het eerste lid bedoelde rechter gedurende de proeftijd of gedurende de tijd dat deze is geschorst, in de gestelde bijzondere voorwaarden of in de termijn waartoe deze voorwaarden in haar werking binnen de proeftijd zijn beperkt, wijziging brengen, deze voorwaarden opheffen, alsnog bijzondere voorwaarden stellen en een opdracht als bedoeld in artikel 77aa, tweede lid, geven, wijzigen of opheffen.

Artikel 77dd

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 77cc kan de rechter, indien enige gestelde voorwaarde niet wordt nageleefd en hij daartoe termen vindt, na ontvangst van de vordering van het openbaar ministerie:
  - a. gelasten dat de niet ten uitvoer gelegde straf of maatregel, alsnog zal worden ten uitvoer gelegd;
  - b. al of niet onder instandhouding of wijziging van de voorwaarden gelasten dat een gedeelte van de niet ten uitvoer gelegde straf of maatregel, alsnog zal worden ten uitvoer gelegd.
2. Artikel 14g, tweede, derde en vijfde lid is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat indien bij overeenkomstige toepassing van artikel 14g, derde lid, onder a, het daar bedoelde strafbare feit wordt vervolgd voor de politierechter, deze tevens bevoegd is tot toepassing van het eerste lid voor zover de ten uitvoer te leggen straf een geldboete, een taakstraf, een jeugddetentie van niet meer dan twaalf maanden of een gedragsmaatregel betreft.

3. Indien de veroordeelde bij aanvang van de tenuitvoerlegging de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt, wordt de jeugddetentie waarvan de rechter op grond van het eerste lid de tenuitvoerlegging heeft gelast, ten uitvoer gelegd als gevangenisstraf, tenzij de veroordeelde naar het oordeel van de rechter ook in het geval hij de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt in aanmerking komt voor jeugddetentie.

Artikel 77ee

1. Indien in het kader van de tenuitvoerlegging van een sanctie enige beslissing wordt genomen met gebruikmaking van de artikelen 77k, 77l, derde lid, 77o, vierde lid, 77p, derde lid, 77cc of 77dd, eerste lid, zijn de artikelen 14h, 14i, tweede tot en met zesde lid, en 14j van dit wetboek alsmede artikel 495b van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing.
2. Indien de veroordeelde op het tijdstip dat de procedure op zijn verzoek of op vordering van het openbaar ministerie is ingesteld, de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, zijn daarenboven de artikelen 496 tot en met 498, 504 en 505 van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing. Heeft hij de leeftijd van zestien jaren nog niet bereikt, dan is tevens artikel 503 van toepassing.

Artikel 77ff

1. De kosten van jeugddetentie en van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen komen ten laste van de staat.
2. Bij of krachtens de wet worden regels gesteld ten aanzien van de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen als bedoeld in artikel 77h en de rechtspositie van jeugdigen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld voor de verstrekking van rijkswege van een bijdrage in de bekostiging van de voorbereiding en uitvoering van
  - a. projecten als bedoeld in de artikelen 77e en 77f, eerste lid, onder b,
  - b. taakstraffen als bedoeld in artikel 77h, tweede lid, en
  - c. maatregelen betreffende het gedrag van de jeugdige als bedoeld in artikel 77h, vierde lid, onderdeel b.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de inhoud van de taakstraf, de tenuitvoerlegging van de taakstraf en de rechten en plichten van de tot een taakstraf veroordeelde. Daarbij kan van het aantal uren dat een leerproject kan duren, genoemd in artikel 77m, vierde lid, worden afgeweken indien de aard van het leerproject daartoe aanleiding geeft.

Artikel 77gg

1. De straffen en maatregelen als bedoeld in deze Titel, zijn voor poging, voorbereiding, deelneming en medeplichtigheid dezelfde als die voor het voltooide misdrijf.
2. Bij samenloop worden meer feiten die als op zichzelf staande handelingen moeten worden beschouwd, voor de toepassing van straffen en maatregelen als één feit aangemerkt. Artikel 63 is met betrekking tot straffen van toepassing.

Artikel 77hh

1. De raad voor de kindbescherming heeft tot taak toezicht te houden op de uitvoering van reclasseringswerkzaamheden als bedoeld in artikel 77f, eerste lid, artikel 77j, vierde en vijfde lid, artikel 77s, achtste lid, 77w, derde en zevende lid, artikel 77aa, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafrecht, en artikel 493 van het Wetboek van Strafvordering, en is in dat kader bevoegd de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg aanwijzingen te

geven.

2. In door Onze Minister van Justitie aan te wijzen gevallen kan de raad voor de kindbescherming de stichting inschakelen voor vrijwillige begeleiding van een jeugdige.

Bijlage III Ernstige delicten onderzoek Buysse, Van Dijk en Abraham

Wet en artikel	Type delict
Sr 273/f/3 2.920 Sr 157/1 4.380	Uitbuiting Veroorzaking van brand etc. met gevaar voor goederen
Sr 164 5.475 Sr 141/1 +141/2/2 3.285	Veroorzaken gevaar voor verkeer Gezamenlijke openlijke geweldpleging met zwaar lichamelijk letsel
Sr 157/1 + 157/2 5.475	Veroorzaking van brand etc. met levensgevaar
Sr 282/1 2.920 Sr 282A 5.475 Sr 287 5.475 Sr 289 10.950 Sr 302/1 2.920 Sr 303/1 4.380	Vrijheidsberoving Gijzeling Doodslag Moord Zware mishandeling Zware mishandeling met voorbedachte rade
Sr 312/2/2 4.380 Sr 312/1 3.285 Sr 317/1 3.285 Sr 242 4.380 Sr 244 4.380	Diefstal met geweld in vereniging Diefstal met geweld Afpersing Verkrachting Gemeenschap met persoon beneden 12 jaar
Sr 245 2.920	Gemeenschap met persoon tussen 12 en 16 jaar
Sr 246 2.920 Sr 47/1 Alle m.u.v. Sr 141/1, Sr 141/2/2 en 312 2/2/2	Feitelijke aanranding der eerbaarheid Feiten gepleegd in groepsverband

Bron: Van der Laan et al 2005, WODC 2007

Bijlage IV Art. 37 en art. 40 IVRK

Artikel 37 IVRK

De Staten die partij zijn, waarborgen dat:

a. geen enkel kind wordt onderworpen aan foltering of aan een andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing. Doodstraf noch levenslange gevangenisstraf zonder de mogelijkheid van vrijlating wordt opgelegd voor strafbare feiten gepleegd door personen jonger dan achttien jaar;

b. geen enkel kind op onwettige of willekeurige wijze van zijn of haar vrijheid wordt beroofd. De aanhouding, inhechtenisneming of gevangenneming van een kind geschiedt overeenkomstig de wet en wordt slechts gehanteerd als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke passende duur;

c. ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, wordt behandeld met menselijkheid en met eerbied voor de waardigheid inherent aan de menselijke persoon, en zodanig dat rekening wordt gehouden met de behoeften van een persoon van zijn of haar leeftijd. Met name wordt ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd, gescheiden van volwassenen tenzij het in het belang van het kind wordt geacht dit niet te doen, en heeft ieder kind het recht contact met zijn of haar familie te onderhouden door middel van correspondentie en bezoeken, behalve in uitzonderlijke omstandigheden;

d. ieder kind dat van zijn of haar vrijheid is beroofd het recht heeft onverwijld te beschikken over juridische en andere passende bijstand, alsmede het recht de wettigheid van zijn vrijheidsberoving te betwisten ten overstaan van een rechter of een andere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit, en op een onverwijld beslissing ten aanzien van dat beroep.

Artikel 40 IVRK

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind dat wordt verdacht van , vervolgd wegens of veroordeeld ter zake van het begaan van een strafbaar feit, op een wijze van behandeling die geen afbreuk doet aan het gevoel van waardigheid en eigenwaarde van het kind , die de eerbied van het kind voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van anderen vergroot, en waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijd van het kind en met de wenselijkheid van het bevorderen van de herintegratie van het kind en van de aanvaarding door het kind van een opbouwende rol in de samenleving.

2. Hiertoe, en met inachtneming van de desbetreffende bepalingen van internationale akten, waarborgen de Staten die partij zijn met name dat:

a. geen enkel kind wordt verdacht van , vervolgd wegens of veroordeeld ter zake van het begaan van een strafbaar feit op grond van enig handelen of nalaten dat niet volgens het nationale of internationale recht verboden was op het tijdstip van het handelen of nalaten;

b. ieder kind dat wordt verdacht van of vervolgd wegens het begaan van een strafbaar feit, ten minste de volgende garanties heeft:

(i) dat het voor onschuldig wordt gehouden tot zijn of haar schuld volgens de wet is bewezen;

(ii) dat het onverwijld en rechtstreeks in kennis wordt gesteld van de tegen hem of haar ingebrachte beschuldigingen, indien van toepassing door tussenkomst van zijn of haar ouders of wettige voogd, en dat het juridische of andere passende bijstand krijgt in de voor bereiding en het voeren van zijn of haar verdediging;

(iii) dat de aangelegenheid zonder vertraging wordt beslist door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie in een eerlijke behandeling overeenkomstig de wet, in aanwezigheid van een rechtskundige of anderszins de skundige raadsman of -vrouw, en, tenzij dit wordt geacht niet in het belang van het kind te zijn, met name gezien zijn of haar leeftijd of omstandigheden, in aanwezigheid van zijn of haar ouders of wettige voogden;

(iv) dat het er niet toe wordt gedwongen een getuigenis af te leggen of schuld te bekennen; dat het getuigen à charge kan ondervragen of doen ondervragen en dat het de deelneming en ondervraging van getuigen à de charge op gelijke voor waarden kan doen geschieden;

(v) indien het schuldig wordt geacht aan het begaan van een strafbaar feit, dat dit oordeel en iedere maatregel die dientengevolge wordt opgelegd, opnieuw wordt beoordeeld door een hogere bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie overeenkomstig de wet;

(vi) dat het kind kosteloze bijstand krijgt van een tolk indien het de gebruikte taal niet verstaat of spreekt;

(vii) dat zijn of haar privéleven volledig wordt geëerbiedigd tijdens alle stadia van het proces.

3. De Staten die partij zijn, streven ernaar de totstandkoming te bevorderen van wetten, procedures, autoriteiten en instellingen die in het bijzonder bedoeld zijn voor kind eren die worden verdacht van , vervolgd wegens of veroordeeld ter zake van het begaan van een strafbaar feit, en, in het bijzonder:

a. de vaststelling van een minimumleeftijd onder welke kind eren niet in staat worden geacht een strafbaar feit te begaan;

b. de invoering, wanneer passend en wenselijk, van maatregelen voor de handelwijze ten aanzien van de ze kind eren zonder dat men zijn toevlucht neemt tot gerechtelijke stappen, mits de rechten van de mens en de wettelijke garanties volledig worden geëerbiedigd.

4. Een verscheidenheid van regelingen, zoals rechterlijke bevelen voor zorg, begeleiding en toezicht; adviezen; jeugdclassering; pleegzorg; programma's voor onderwijs en beroepsopleiding en andere alternatieven voor institutionele zorg dient beschikbaar te zijn om te verzekeren dat de handelwijze ten aanzien van kind eren hun welzijn niet schaadt en in de juiste verhouding staat zowel tot hun omstandigheden als tot het strafbare feit.

Bijlage V Schema uitspraken toepassing art. 77b Sr

Bijlage I Uitspraken waarin toepassing is gegeven aan art. 77b Sr

Uitspraak	Delict(en)	Motivering
<p>Gerechtshof Arnhem 3 december 2004 LJN AR6814 (Maja)</p>	<p>1. Medeplegen moord (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr) 2. Medeplegen doen verdwijnen van een lijk (art. 151 Sr juncto art. 47 Sr)</p>	<p>Het hof ziet zowel in de ernst van de begane feiten, als in de persoonlijkheid van verdachte (zoals kan blijken uit het omtrent hem opgemaakte multi-disciplinair rapport), als in de omstandigheden waaronder het feit is begaan (met twee meerderjarige vrienden als medeverdachten), aanleiding om aan artikel 77b Sr toepassing te geven. <i>Straf/ maatregel:</i> gevangenisstraf voor de duur van vijf jaar.</p>
<p>Gerechtshof 's-Gravenhage 23 december 2004 LJN AR8112 (Murat D.)</p>	<p>1. Moord (art. 289 Sr) 2. Handelen in strijd met art. 26 WWM</p>	<p>Het hof acht in deze zaak met deze verdachte het jeugdstrafrecht niet toereikend en zal aan artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht toepassing geven. Gronden daartoe vindt het hof in: - de ernst van met name het onder 1 bewezenverklaarde feit - het vermoorden van een docent van een school -; - de omstandigheden waaronder dit feit is gepleegd - midden op de dag in een door leerlingen en docenten bezochte kantine van die school, in een tijd waarin docenten in hun werk steeds vaker worden geconfronteerd met agressie -; -de persoonlijkheid van de verdachte, zoals daarvan is gebleken uit de omtrent de persoon van de verdachte uitgebrachte rapporten. Bij laatstgenoemd punt heeft het hof laten meewegen dat uit de toelichting van de betreffende deskundigen en uit de problematiek die door hen in de rapportages geschetst wordt - een thans 17-jarige zwakbegaafde jongen in ontwikkeling die functioneert op 12- tot 14-jarig niveau, met agressieproblematiek - onvoldoende aannemelijk is geworden dat de maximale behandelingsduur van zes jaren in het kader van</p>

		<p>een maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen zeker toereikend zal zijn. Na zes jaren is geen verlenging mogelijk indien de verdachte nog niet succesvol behandeld zou zijn; evenmin is - bij de huidige wetgeving - dan omzetting van een PIJ-maatregel in een TBS-maatregel mogelijk.</p> <p><i>Straf/ maatregel:</i> gevangenisstraf voor de duur van vijf jaar en TBS met dwangverpleging.</p>
<p>Gerechtshof 's-Hertogenbosch 14 juli 2005 LJN AT9340</p>	<p>1. Medeplegen moord (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr) 2. Medeplegen handelen in strijd met art. 26 WWM</p>	<p>In de ernst van de feiten en de persoonlijkheid van de verdachte vindt het hof grond om, hoewel de verdachte ten tijde van het begaan van het hierboven ten laste gelegde en bewezenverklaarde de leeftijd van zestien jaren doch nog niet die van achttien jaren had bereikt, recht te doen overeenkomstig de bepalingen voor strafrechtelijk meerderjarigen. Het hof houdt hierbij rekening met de bijzondere ernst van het sub 1 ten laste gelegde feit, de inhoud van de omtrent de persoonlijkheid van de verdachte uitgebrachte rapporten en de persoon van de verdachte, zoals uit het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep naar voren is gekomen. Het hof heeft, mede gelet op de inhoudelijke behandeling van de zaak ter terechtzitting in hoger beroep, geen aanleiding gevonden toepassing van het jeugdstrafrecht te (her)overwegen en een nieuw onderzoek door een derde gedragsdeskundige, zoals door de raadsman verzocht, te gelasten.</p> <p><i>Straf/ maatregel:</i> gevangenisstraf voor de duur van 6 jaar en TBS met dwangverpleging.</p>
<p>Gerechtshof Leeuwarden 14 april 2006 LJN AW2044</p>	<p>1. Diefstal met geweldpleging, terwijl het feit de dood ten gevolge heeft; (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr) 2. Medeplegen poging tot doodslag (art. 287 Sr juncto art. 47 Sr juncto art. 45 Sr)</p>	<p>De uitgebrachte adviezen geven derhalve geen duidelijk en eenduidig beeld op dit punt. De persoonlijkheid van de dader is evenwel niet de enige grond om artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht toe te passen. Het hof ziet in de bijzondere ernst van de gepleegde feiten en de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan, zoals hiervoor beschreven, aanleiding tot toepassing van het volwassenenstrafrecht. Daarbij wordt nog opgemerkt dat verdachte bepaald geen ondergeschikte rol in het geheel heeft gespeeld. De overval was zijn idee en hij heeft in de planning en de uitvoering daarvan alsmede het uitwissen van de sporen volop meegedaan.</p>

		<i>Straf/ maatregel:</i> gevangenisstraf voor de duur van tien jaar.
Gerechtshof 's-Hertogenbosch 25 oktober 2006 LJN AZ0901	Doodslag in combinatie met een ander strafbaar feit, te weten diefstal (art. 287 Sr juncto art. 288 Sr)	Het hof ziet aanleiding bij de berechting van de verdachte toepassing te geven aan artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht. Het hof is van oordeel dat in deze zaak met deze verdachte, nu in het kader van het jeugdstrafrecht aan de verdachte ten hoogste een vrijheidsbenemende straf voor de duur van 24 maanden kan worden opgelegd, het jeugdstrafrecht niet toereikend is. Het hof heeft hierbij gelet op de ernst van het bewezen verklaarde, te weten gekwalificeerde doodslag, de omstandigheden waaronder het bewezen verklaarde is begaan, de opzettelijke levensberoving van het slachtoffer was naar hofs oordeel niet nodig om het door de verdachte en de zijnen beoogde doel, de diefstal van de auto van het slachtoffer en de bijbehorende sleutels, te verwezenlijken - en de persoonlijkheid van de verdachte, zowel ten tijde van het plegen van het feit als ten tijde van het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep. Met betrekking tot de persoonlijkheid van de verdachte merkt het hof in het bijzonder op dat uit voormeld rapport van het Pieter Baan Centrum blijkt dat de ten tijde van het onderzoek 19-jarige verdachte uit dat onderzoek naar voren komt als een emotioneel leeftijdsadequate, extraverte, gemiddeld intelligente jongeman en dat van de door de ambulante onderzoekers medio 2005 nog geconstateerde emotionele onrijpheid. Zij vergeleken de verdachte destijds in emotioneel opzicht met kinderen in de leeftijd van 11,12 jaar derhalve kennelijk geen sprake (meer) is. <i>Straf/ maatregel:</i> gevangenisstraf voor de duur van tien jaar.
Gerechtshof 's-Gravenhage 31 maart 2008 LJN BC8264	1. In vereniging en uit winstbejag plegen van mensensmokkel, meermalen gepleegd (art. 197a Sr) 2. Leiding geven aan	Het hof ziet in de bijzondere ernst van de gepleegde feiten en de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan aanleiding tot toepassing van het volwassenenstrafrecht. Daarbij is van belang dat verdachte bepaald geen ondergeschikte rol in het geheel heeft gespeeld.

	criminele organisatie (art. 140 Sr)	<i>Straf/ maatregel:</i> gevangenisstraf voor de duur van eenentwintig maanden.
Rb. Amsterdam 26 maart 2004 LJN AO6315	1. Openlijke geweldpleging (art. 141 Sr) 2. Zware mishandeling met de dood ten gevolg (art. 302 lid 2 Sr)	Op grond van de ernst van de feiten en de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan ziet de rechtbank aanleiding het sanctierecht voor volwassenen op verdachte toe te passen. Verdachte maakte deel uit van een groep van personen die allen 18 jaar en ouder waren. Alle personen in die groep stonden in beginsel in een gelijkwaardige verhouding tot elkaar. Uit de stukken en de bewezenverklaring blijkt voorts dat verdachte een initiërende rol heeft gespeeld bij het toepassen van het geweld. <i>Straf/ maatregel:</i> gevangenisstraf voor de duur van drie jaar.
Rb. 's-Gravenhage 29 april 2004 LJN AO8610 (Murat D.)	1. Moord (art. 289 Sr) 2. Handelen in strijd met art. 26 WWM	De rechtbank vindt in de ernst van het met name onder 1 bewezenverklaarde feit, zoals tot uitdrukking komt in het wettelijk strafmaximum en de straffen die voor soortgelijke feiten worden opgelegd, grond om recht te doen overeenkomstig de bepalingen voor strafrechtelijk meerderjarigen. Voornoemde deskundigen adviseren, gelet op de persoon van de verdachte, toepassing van het minderjarigenstrafrecht. Zij stellen alle dat in de persoonlijkheid van de verdachte geen aanleiding is gevonden het meerderjarigenstrafrecht toe te passen. De rechtbank onderschrijft de conclusies uit voornoemde rapporten van de deskundigen, ook op dit punt, maar is van oordeel dat de buitengewone ernst van het door de verdachte gepleegde feit voorop gesteld moet worden. De rechtbank heeft bij de keuze voor toepassing van het meerderjarigenstrafrecht bovendien laten meewegen, dat nu - volgens de getuigedeskundigen - een langdurige behandeling van de verdachte noodzakelijk is, de duur van een maatregel in het kader van het jeugdstrafrecht mogelijk ontoereikend is. De rechtbank merkt op dat dit beeld wordt bevestigd door de houding van de verdachte ter terechtzitting en het sombere beeld dat daaruit naar voren is gekomen. Het feit dat bestraffing volgens het meerderjarigenstrafrecht niet in het belang is van de verdachte dient naar het oordeel van de

		rechtbank te wijken voor het belang van de veiligheid van anderen. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van vijf jaar en TBS met dwangverpleging.
Rb. Arnhem 26 mei 2004 LJN AP0069 (Maja)	1. Medeplichtigheid aan moord (art. 289 Sr juncto art. 48 Sr) 2. Medeplichtig bij het doen verdwijnen van een lijk (art. 151 Sr juncto art. 48 Sr)	De rechtbank overweegt als volgt. Verdachte was ten tijde van het bewezenverklarde ruim 16 jaren oud. In voormelde rapportage is verdachte als volgt omschreven: "Goran gaf de indruk een vrij zelfstandige jongen te zijn (...). In het dagelijkse leven op de groep deed Goran goed mee en viel hij bij de groepsleiding op door dit gedrag". De groepsleiding omschreef dit gedrag regelmatig als "volwassen", en schrijft: "De groepsleiding heeft Goran leren kennen als een jongeman die zich op volwassen manier staande wist te houden tussen vaak zeer levendige en problematische, jonge groepsgenoten". Voorts blijkt uit de rapportage een hooggemiddelde intelligentie. Verdachte heeft het bewezenverklarde gepleegd tezamen met mededaders die ten tijde van de delicten 18 jaren oud waren, welke mededaders deel uitmaakten van verdachte's vriendenkring. In de ernst van de begane feiten, de omstandigheden waaronder deze zijn begaan en de hiervoor omschreven persoonlijkheid van de verdachte, vindt de rechtbank grond om het sanctierecht voor volwassenen toe te passen. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van drie jaar.
Rb. Leeuwarden 1 juni 2004 LJN AP0419	1. Medeplegen van gijzeling (art. 282a Sr juncto art. 47 Sr) 2. Afpersing (art. 317 Sr) 3. Medeplegen opzettelijke vrijheidsberoving (art. 282 Sr juncto art. 47 Sr)	De rechtbank is van oordeel dat op grond van de ernst van de gepleegde feiten, de persoonlijkheid van de verdachte en de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan, het meerderjarigenstrafrecht toegepast dient te worden. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van vier jaar.
Rb. Zwolle 9 september 2004 LJN AR5236	1. (Poging) Diefstal onder strafverzwarende omstandigheden, meerdere malen gepleegd (art. 310 Sr jo art. 311 Sr juncto art. 45	De rechtbank vindt in de ernst van de begane feiten, de omstandigheden waaronder deze feiten zijn begaan, alsmede gelet op de indruk omtrent de persoon van de verdachte zoals naar voren gekomen uit het onderzoek ter terechtzitting, grond om het meerderjarigenstrafrecht toe te

	<p>Sr)</p> <p>2. Opzettelijk uitgeven van valse bankbiljetten (art. 213 Sr)</p>	<p>passen. De rechtbank heeft daarbij meegewogen dat de feiten getuigen van een weloverwogen keuze en van het welbewust incalculeren van de daaraan verbonden risico's. Verdachte heeft de feiten op een stelselmatige wijze gepleegd, waarbij hij geen enkel oog heeft gehad voor de gevolgen van zijn handelen voor de slachtoffers en uitsluitend gericht is geweest op het verkrijgen van geldelijke middelen.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van achttien maanden.</p>
<p>Rb. Haarlem</p> <p>23 december 2004</p> <p>LJN AR8223</p>	<p>1. (Poging) Diefstal met geweldpleging, meermalen gepleegd (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr)</p> <p>2. Diefstal onder strafverzwarende omstandigheden (art. 310 Sr juncto art. 311 Sr)</p> <p>3. (Poging) Afpersing, meermalen gepleegd (art. 317 Sr juncto art. 45 Sr)</p> <p>4. Handelen in strijd met art. 26 WWM</p>	<p>Gelet op de aard en ernst van de bewezenverklaarde feiten, de omstandigheden waaronder deze feiten zijn begaan en de persoonlijkheid van verdachte acht de rechtbank termen aanwezig om over te gaan tot toepassing van het meerderjarigenstrafrecht op alle feiten, zulks met toepassing van art. 77b Sr ten aanzien van de feiten begaan voor zijn achttiende jaar. De rechtbank heeft daarbij in overwegende mate laten meewegen dat de zwaarste delicten de gewapende overvallen en de poging daartoe zijn begaan na de meerderjarigheidsgrens. Wel zal de rechtbank bij de straftoemeting rekening houden met de jonge leeftijd van verdachte. De rechtbank neemt bij de bepaling van de straf in aanmerking dat het gaat om zware en ook een groot aantal strafbare feiten.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van vier en een half jaar.</p>
<p>Rb. Arnhem</p> <p>9 februari 2005</p> <p>LJN AS5547</p>	<p>1. Medeplegen doodslag (art. 287 juncto art. 47 Sr)</p> <p>2. Bedreiging (art. 285 Sr)</p> <p>3. Eenvoudige mishandeling, meermalen gepleegd (art. 300 Sr)</p> <p>4. Diefstal onder strafverzwarende omstandigheden, meermalen gepleegd (art. 310 Sr juncto 311</p>	<p>De feiten van de dagvaardingen met de parketnummers 05/090168-03 en 05/076147-04 heeft verdachte gepleegd toen hij wel de leeftijd van zestien jaren maar nog niet die van achttien jaren had bereikt. In de ernst van de feiten, de persoonlijkheid van de verdachte en de omstandigheden waaronder die feiten zijn begaan, vindt de rechtbank reden om ook voor deze feiten het volwassenen sanctierecht toe te passen.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van zeven jaar.</p>

	<p>Sr)</p> <p>5. Diefstal met geweldpleging (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr)</p> <p>6. Afpersing (art. 317 Sr)</p> <p>7. Beschadiging goederen (art. 350 Sr)</p> <p>8.Koppelarij (art. 250a Sr)</p>	
<p>Rb. Maastricht</p> <p>25 juli 2005</p> <p>LJN AT9906</p>	<p>Medeplegen doodslag in combinatie met een ander strafbaar feit (art. 287 Sr juncto art. 288 Sr juncto art. 47 Sr)</p>	<p>De rechtbank stelt vast dat [Naam verdachte2] ten tijde van het plegen van het feit bijna 17,5 jaar oud was. In beginsel wordt ten aanzien van daders van deze leeftijd het jeugdstrafrecht toegepast. Artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht voorziet echter in de mogelijkheid ten aanzien van jeugdigen het sanctierecht van volwassenen toe te passen, mits aan tenminste een van de in dit artikel genoemde voorwaarden is voldaan. De rechtbank is van oordeel dat in dit geval aan twee van deze voorwaarden is voldaan, te weten de ernst van het feit en de omstandigheden waaronder het feit is begaan. [Naam verdachte2] heeft immers samen met zijn medeverdachten een man op een onbeschrijfelijk gruwelijke manier gedood tijdens een carjacking. De rechtbank acht daarom in deze zaak met deze verdachte het jeugdstrafrecht niet toereikend. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van acht jaar en TBS met dwangverpleging.</p>
<p>Rb. Maastricht</p> <p>27 juli 2005</p> <p>LJN AU0173</p>	<p>1. Medeplegen moord (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr)</p> <p>2. Handelen in strijd met art. 13 WWM</p>	<p>De rechtbank vindt daartoe grond in de ernst van het onder 1. primair bewezenverklaarde feit, de persoonlijke ontwikkeling, die verdachte blijkens zijn verklaring ter terechtzitting gedurende zijn verblijf het afgelopen half jaar in De Hunnerberg heeft ondergaan, en de omstandigheden waaronder dit feit is begaan, met name het feit dat verdachte het onder 1. primair bewezenverklaarde feit heeft begaan kort voordat hij de leeftijd van achttien jaren had bereikt. De rechtsorde is door het bewezenverklaarde onder 1. primair in ernstige mate geschokt. Het feit, zoals bewezenverklaard onder 1. primair, raakt niet alleen de direct betrokkenen, maar de maatschappij als geheel. Levensdelicten</p>

		<p>versterken de binnen de samenleving reeds levende gevoelens van onveiligheid. Het nemen van het leven van een ander is een zo ernstig strafbaar feit dat daarvoor alleen een vrijheidsbenemende straf in aanmerking komt. Het onpeilbare leed dat de dood van [Naam slachtoffer] voor de nabestaanden meebrengt, maakt dat een andere strafoplegging dan een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van hierna te vermelden duur de gevolgen van het onder 1. primair bewezenverklaarde feit onvoldoende zou onderkennen. Naar het oordeel van de rechtbank kan derhalve niet worden volstaan met een straf als door de officier van justitie gevorderd.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van acht jaar.</p>
<p>Rb. 's-Gravenhage 26 september 2005 LJN AU3244</p>	<p>1. Medeplegen moord (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr) 2. Openlijke geweldpleging (art. 141 Sr) 3. Medeplegen handelen in strijd met art. 26 WWM</p>	<p>Gezien de hierboven beschreven ernst van de begane feiten en de omstandigheden waaronder deze zijn begaan dient naar het oordeel van de rechtbank het meerderjarigenstrafrecht te worden toegepast. Hierbij betreft de rechtbank met name de omstandigheid dat verdachte de feiten (onder meer) samen met volwassenen heeft gepleegd en hij een aanzienlijke, zeer agressieve en (mede-)initiërende rol heeft gespeeld bij zowel de moord als de geweldplegingen. Het feit dat in nagenoemd persoonlijkheidsrapport wordt geconcludeerd dat de persoonlijkheid van verdachte geen aanleiding geeft tot toepassing van het meerderjarigenstrafrecht, doet aan het voorgaande niet af.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van vier jaar.</p>
<p>Rb. Rotterdam 29 november 2005 LJN AU7067</p>	<p>1. (Medeplegen) verkrachting, meermalen gepleegd (art. 242 Sr) 2. Gemeenschap met een persoon beneden de 16 jaar (art. 245 Sr)</p>	<p>Kort samengevat: de rechtbank is van oordeel dat het sanctierecht voor volwassenen dient te worden toegepast. De rechtbank vindt daartoe grond in de ernst van de begane feiten, de persoonlijkheid van verdachte zoals blijkt uit de deskundigenrapportages en zijn optreden ter terechtzitting, alsmede de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van twee jaar en TBS.</p>
<p>Rb. Haarlem</p>	<p>Deelneming gewapende</p>	<p>De rechtbank acht artikel 77b van het Wetboek</p>

<p>20 december 2005 LJN AW3554</p>	<p>overvallen 1. (Poging) Diefstal met geweldpleging, meermalen gepleegd (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr juncto art. 45 Sr) 2. (Poging) Afpersing, meermalen gepleegd (art. 317 Sr juncto art. 45 Sr) 3. Deelname criminele organisatie (art. 140 Sr)</p>	<p>van Strafrecht van toepassing en zal derhalve recht doen overeenkomstig - kort gezegd - de bepalingen van het sanctierecht voor meerderjarigen. De rechtbank vindt daartoe grond in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ernst van de feiten, te weten deelneming aan een reeks gewapende overvallen op onder meer banken, gokhallen en juweliers, waardoor de rechtsorde is geschokt; - de omstandigheden waaronder zij zijn gepleegd, te weten in georganiseerd verband, binnen een periode van enkele maanden in een klein gebied (Haarlem en omgeving) en doorgaans uitgevoerd door twee, gemaskerde, overvallers onder bedreiging met een pistool en een mes. Bij een van deze overvallen is een van de slachtoffers met een mes in het been gestoken. Vele slachtoffers hebben traumatische gevolgen ondervonden; - de persoon van de dader, immers verdachte was ten tijde van de bewezenverklarde feiten ruim 17,5 jaar oud en was reeds eerder veroordeeld voor een soortgelijk feit, hetgeen hem er kennelijk niet van heeft weerhouden de onderhavige feiten te plegen. De rechtbank is van oordeel dat verdachte een volwaardige regisserende rol heeft vervuld bij de voorbereiding en uitvoering van de onderhavige strafbare feiten. <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van negen jaar.</p>
<p>Rb. Rotterdam 11 april 2006 LJN AW5055</p>	<p>1. Openlijke geweldpleging, meermalen gepleegd (art. 141 Sr) 2. Diefstal met geweldpleging, meermalen gepleegd (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr) 3. Medeplegen poging tot moord (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr juncto art. 45 Sr)</p>	<p>De rechtbank is evenwel van oordeel dat gelet op het grote aantal en de ernst van de bewezenverklarde feiten, ten aanzien van verdachte het meerderjarigenstrafrecht toegepast dient te worden en dat op de bewezen verklarde feiten niet anders gereageerd kan worden dan met het opleggen van een vrijheidsstraf van aanzienlijke duur. De rechtbank verenigt zich dan ook niet met voormelde adviezen van de psychiater, nu die uitgaan van toepassing van het minderjarigenstrafrecht en zij zal die adviezen dan ook terzijde stellen.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van achtenveertig maanden.</p>
<p>Rb. Haarlem</p>	<p>Deelneming gewapende</p>	<p>De rechtbank vindt daartoe grond in:</p>

<p>14 april 2006 LJN AW2911</p>	<p>overvallen 1. (Poging) Diefstal met geweldpleging, meermalen gepleegd (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr juncto art. 45 Sr) 2. (Poging) Afpersing, meermalen gepleegd (art. 317 Sr juncto art. 45 Sr) 3. Deelname criminele organisatie (art. 140 Sr)</p>	<p>- de ernst van de feiten, te weten deelneming aan een reeks gewapende overvallen op onder meer banken, gokhallen en juweliers, waardoor de rechtsorde is geschokt; - de omstandigheden waaronder zij zijn gepleegd, te weten in georganiseerd verband, binnen een periode van enkele maanden in een klein gebied (Haarlem en omgeving) en doorgaans uitgevoerd door twee, gemaskerde, overvallers onder bedreiging met een op een pistool gelijkend voorwerp en een mes, waarvan verdachte er een was en verdachte doorgaans de leiding had bij de uitvoering van de overvallen. Bij een van deze overvallen is een van de slachtoffers door verdachte met een mes in het been gestoken. Vele slachtoffers hebben traumatische gevolgen ondervonden; - de persoon van de dader, immers verdachte was ten tijde van de bewezenverklaarde feiten ruim 17,5 jaar oud en was reeds eerder veroordeeld voor een vermogensdelict en pogingen daartoe, hetgeen hem er kennelijk niet van heeft weerhouden de onderhavige feiten te plegen; - de conclusie van klinisch psycholoog/psychotherapeut mr. drs. R.A. Sterk in het over verdachte op 9 februari 2006 uitgebrachte rapport, te weten de persoonlijkheid van betrokkene kenmerkt zich door een berekenende en zelfbewuste houding welke wat rijping betreft meer overeenkomsten vertoont met een volwassen dan met een nog kinderlijke persoonlijkheid. Het feit dat hij over de tenlastegelegde feiten wilde spreken heeft meer inzicht gegeven op de geoefende en geharde manier van zijn handelen ten tijde van het tenlastegelegde, wat eveneens wijst op een meer volwassen gedrag. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van elf jaar.</p>
<p>Rb. Almelo 3 augustus 2006 LJN AY7113</p>	<p>1. Bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht (art. 285 Sr) 2. Mishandeling (art. 300 Sr)</p>	<p>Het opleggen vanuit het jeugdstrafrecht van een PIJ-maatregel aan verdachte is onwenselijk, gelet op het tijdelijke karakter van deze maatregel en de omstandigheid, dat verdachte zeer langdurig opgenomen dient te blijven. Het opleggen van een TBS met voorwaarden achten de onderzoekers niet realistisch, gezien het onvermogen van</p>

		<p>verdachte zich aan te stellen voorwaarden te kunnen houden. Hoeve Boschoord, zo laten de onderzoekers weten, neemt slechts op onder de vigeur van een TBS-maatregel. Het is dan ook om deze reden, dat beide onderzoekers adviseren het strafrecht voor meerderjarigen toe te passen, om daarmee een TBS-maatregel aan verdachte te kunnen opleggen, zoals gesteld ter bescherming van de maatschappij en verdachte zelf. De rechtbank realiseert zich ten volle het dilemma waar de onderzoekers zich voor gesteld zagen. Alles afwegende volgt de rechtbank deze, wellicht oneigenlijke, redenering. Niet de persoon van verdachte, noch de ernst van de feiten, noch de omstandigheden waaronder die feiten zijn gepleegd, doch de enig gewenste afdoening ter bescherming van de maatschappij en verdachte zelf, geeft voor de rechtbank aanleiding het strafrecht voor meerderjarigen toe te passen, teneinde daarmee de mogelijkheid te hebben een TBS maatregel aan verdachte op te leggen. De rechtbank neemt dus de conclusies van de onderzoekers over en maakt die tot de hare. Straf/ maatregel: TBS met dwangverpleging</p>
<p>Rb. Haarlem 3 augustus 2006 LJN AY6625</p>	<p>1. Poging diefstal met geweldpleging (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr juncto art. 45 Sr) 2. Poging afpersing (art. 317 Sr juncto o art. 45 Sr)</p>	<p>In de ernst van de bewezenverklarde feiten en de omstandigheden waaronder deze zijn begaan, in samenhang met de volwassen wijze waarop verdachte zich ter terechtzitting aan de rechtbank heeft gepresenteerd, alsmede gelet op het feit dat verdachte inmiddels de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, vindt de rechtbank grond om met toepassing van artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht, het meerderjarigenstrafrecht toe te passen. De rechtbank is daarbij van oordeel dat gevangenisstraf, zoals door de officier van justitie is geëist passend en geboden is. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van drie maanden.</p>
<p>Rb. Groningen 27 april 2007 LJN BA4035 (Moord Duits echtpaar)</p>	<p>Medeplegen moord, meermalen gepleegd (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr)</p>	<p>De rechtbank acht in deze zaak met deze verdachte het jeugdstrafrecht niet toereikend en zal aan artikel 77b van het Wetboek van strafrecht toepassing. De rechtbank vindt hiertoe gronden in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ernst van het bewezenverklarde feit: het vermoorden van twee mensen; - de omstandigheden waaronder dit feit is

		<p>gepleegd: het op een afgelegen plek van achteren benaderen van de slachtoffers die aan de waterkant zaten te vissen, na zich ervan vergewist te hebben dat er geen voorbijgangers meer waren, om hen vervolgens met houten palen zodanig te slaan dat zij zijn overleden. De rechtbank is daarnaast van oordeel dat in het onderhavig geval toepassing van het jeugdstrafrecht op gespannen voet staat met het vereiste dat bij strafoplegging de zwaarte van de straf mede in verhouding moet staan tot de ernst van het feit, nu bij toepassing van het jeugdstrafrecht maximaal twee jaar jeugddetentie kan worden opgelegd. De rechtbank is van oordeel dat het bewezenverklaarde feit, gezien voormelde ernst en omstandigheden waaronder het feit is gepleegd, dient te worden bestraft met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van na te melden aanmerkelijk langere duur. Verder heeft de rechtbank rekening gehouden met de leeftijd van verdachte, die tijdens het begaan van het feit net 17 jaar was en thans bijna 18 jaar, en de omstandigheid dat de rechtbank verdachte licht verminderd toerekeningsvatbaar heeft verklaard. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van vijftien jaar.</p>
<p>Rb. Groningen 20 september 2007 LJN BB4075</p>	<p>Moord (art. 289 Sr)</p>	<p>De rechtbank acht in deze zaak met deze verdachte het jeugdstrafrecht niet toereikend en zal aan artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht toepassing geven. De rechtbank vindt hiertoe gronden in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ernst van het bewezen verklaarde feit: een moord; - de omstandigheden waaronder dit feit is gepleegd: na het kopen van een mes welbewust met dit mes het slachtoffer opzoeken in een drukke uitgaansgelegenheid en hem vervolgens voor de ogen van omstanders doodsteken. De rechtbank is daarnaast van oordeel dat in het onderhavige geval toepassing van het jeugdstrafrecht op gespannen voet staat met het vereiste dat bij strafoplegging de zwaarte van de straf mede in verhouding moet staan tot de ernst van het feit, nu bij de toepassing van het jeugdstrafrecht maximaal 2 jaar jeugddetentie kan worden

		<p>opgelegd. De rechtbank is van oordeel dat het bewezen verklaarde feit, gezien voormelde ernst en omstandigheden waaronder het feit is gepleegd, dient te worden bestraft met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van, na te noemen, aanmerkelijke langere duur.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van acht jaar.</p>
<p>Rb. 's-Hertogenbosch 19 december 2007 LJN BC1069</p>	<p>1. Diefstal met geweldpleging (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr) 2. (Poging) Afpersing (art. 317 Sr juncto art. 45 Sr)</p>	<p>In deze strafzaak had verdachte ten tijde van het plegen van de hiervoor onder 1 en 2 bewezenverklaarde feiten de leeftijd van zestien jaren doch niet van achttien jaren bereikt. Het rechtbank ziet in de ernst van de begane feiten, de persoonlijkheid van verdachte en de omstandigheden waaronder deze feiten zijn begaan aanleiding om de artikelen 77g tot en met 77gg van het Wetboek van Strafrecht buiten toepassing te laten en recht te doen overeenkomstig de bepalingen in de Titels I tot en met VII van voormeld wetboek vervat.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van drie jaar.</p>
<p>Rb. Rotterdam 25 januari 2008 LJN BC2709</p>	<p>1. Medeplegen van doodslag, in combinatie met een ander strafbaar feit (art. 287 Sr juncto art. 288 Sr juncto art. 47 Sr) 2. Diefstal onder strafverzwarende omstandigheden, meermalen gepleegd (art. 310 Sr juncto art. 311 Sr) 3. Diefstal met geweldpleging (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr) 4. Afpersing (art. 317 Sr)</p>	<p>De rechtbank ziet in de onderhavige zaak aanleiding om het sanctierecht voor volwassenen toe te passen. Hiertoe is het volgende van belang.</p> <p>De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een serie ernstige delicten, waarbij het op de dagvaarding met parketnummer 10/640059-07 onder 1 bewezen verklaarde medeplegen van de gekwalificeerde doodslag in het bijzonder als een zeer ernstig delict wordt beschouwd. Het sanctiestelsel voor minderjarigen met een tot twee jaren beperkte duur van jeugddetentie en de tot zes jaren gemaximeerde PIJ-maatregel biedt een, uit oogpunt van vergelding en gezien de noodzaak van een, naar te verwachten is, langdurige behandeling van de verdachte, ontoereikende reactie. In zoverre bestaat reeds aanleiding het sanctierecht voor volwassenen toe te passen. Ten aanzien van de persoonlijkheid van de verdachte wordt overwogen dat de verdachte imponeert als een meerderjarige. Hierbij heeft de rechtbank - naast het beeld dat de rechtbank ter terechtzitting van verdachte heeft gekregen - in aanmerking</p>

		<p>genomen dat de verdachte tijdens zijn minderjarigheid een grote mate van zelfstandigheid bezat, hetgeen onder meer blijkt uit het feit dat de verdachte in afwezigheid van zijn ouders gedurende een periode van twee jaren gezorgd heeft voor zijn zusje en in hun beider levensonderhoud heeft voorzien. Ook in de daarna gelegen periode waarin de verdachte bij zijn oom respectievelijk zijn tante verbleef, gedroeg de verdachte zich ouder dan zijn kalenderleeftijd aangaf. Hij hield zich in deze periode veelal afzijdig van het gezinsleven en ging zijn eigen gang. Ook in de persoonlijkheid van de verdachte ziet de rechtbank derhalve aanleiding het meerderjarigenstrafrecht toe te passen. Overigens onderschrijft de rechtbank wel de hierna te noemen bevindingen van de deskundigen omtrent de bij de verdachte bestaande problematiek en de noodzaak tot behandeling daarvan. Dit neemt niet weg dat, zoals de rechtbank eerder overwoog, niet te verwachten is dat deze problematiek binnen de grenzen van het jeugdstrafrecht behandeld kan worden.</p> <p>De omstandigheden waaronder de bewezen verklaarde feiten zijn gepleegd geven eveneens aanleiding het meerderjarigenstrafrecht toe te passen. De verdachte was ten tijde van de ten laste gelegde feiten 17 jaren oud en heeft deze feiten gepleegd met één of meer meerderjarige medeverdachten. Ten opzichte van zijn meerderjarige medeverdachten heeft de verdachte geenszins een ondergeschikte rol vervuld maar een wezenlijke bijdrage geleverd aan het plegen van de feiten.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van tien jaar en TBS met dwangverpleging.</p>
<p>Rb. Amsterdam 29 april 2008 LJN BD0717</p>	<p>1. Opzettelijke vrijheidsberoving (art. 282 Sr) 2. Doodslag in combinatie met ander strafbaar feit (art. 287 Sr juncto art. 288 Sr) 3. Diefstal met</p>	<p>De rechtbank acht in de onderhavige zaak toepassing van het meerderjarigenstrafrecht aangewezen en zal aan artikel 77b van het Wetboek van strafrecht toepassing geven. Daartoe vindt de rechtbank gronden in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ernst van de bewezen verklaarde feiten in het bijzonder feit 1: de gekwalificeerde doodslag op de avondwinkelier; - de omstandigheden waaronder laatstgenoemd

	<p>geweldpleging (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr) 4. Afpersing (art. 317 Sr)</p>	<p>feit is gepleegd: in een avondwinkel op een tijdstip dat er zich klanten en voorbijgangers in de buurt van de winkel bevinden, terwijl een vluchtbromfiets gereed stond, onder het oog van diverse getuigen zijn de verdachte en het slachtoffer al worstelend naar buiten gelopen, waarna het slachtoffer in elkaar zakte, verdachte was al vaker en ook op de bewuste dag al eerder in de winkel geweest;</p> <ul style="list-style-type: none"> - de persoonlijkheid van verdachte, zoals gebleken uit diens leefwijze: hij had zich onttrokken aan een opvoedingssituatie, leefde te midden van zelfstandig wonende jeugdigen en voorzag in zijn onderhoud door middel van het plegen van winkelovervallen, en zoals de persoon van verdachte uit hiervoor genoemde rapporten naar voren komt. <p>Bij laatstgenoemd punt heeft de rechtbank laten meewegen dat uit de geschetste persoonlijkheidsproblematiek van verdachte en de omstandigheid dat verdachte al diverse residentiële behandelingen in justitiële jeugdinrichtingen heeft ondergaan, aannemelijk is geworden dat verdachte onvoldoende zal kunnen profiteren van (wederom) een behandeling in het orthopedagogische klimaat, met andere woorden dat het (opnieuw) plaatsen in een justitiële jeugdinrichting thans een gepasseerd station is, en dat bovendien de maximale behandelingsduur van zes jaren in het kader van een maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel) zeker niet toereikend zal zijn. Daarbij is uit de rapportage omtrent verdachte het beeld naar voren gekomen van een berekenende persoonlijkheid zonder enige lijdensdruk of intrinsieke motivatie; een behandeling van bepaalde duur is dan naar de ervaring leert contra-indicatief. Gezien de grote kans op recidive, acht de rechtbank oplegging van een PIJ-maatregel een onaanvaardbaar risico. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van 3 jaar en TBS met dwangverpleging.</p>
<p>Rb. Zutphen 15 juli 2008 LJN BD7141</p>	<p>1. Verkrachting, meermalen gepleegd (art. 242 Sr) 2. Opzettelijke</p>	<p>Gronden daartoe vindt de rechtbank in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ernst van de bewezenverklaarde feiten; - de omstandigheden waaronder deze feiten zijn gepleegd – het slachtoffer is urenlang

	<p>vrijheidsberoving (art. 282 Sr)</p> <p>3. Mishandeling (art. 300 Sr)</p> <p>4. Bedreiging, meermalen gepleegd (art. 285 Sr)</p>	<p>vastgehouden en meermalen, onder bedreiging en mishandeling, gedwongen tot het ondergaan van diverse seksuele handelingen -;</p> <p>- de persoonlijkheid van de verdachte zoals daarvan is gebleken uit de omtrent de persoon van de verdachte uitgebrachte rapporten –de deskundigen kunnen zich niet uitlaten over een eventuele seksuele stoornis, hij krijgt onvoldoende steun van zijn familie, de afloop van de behandeling is onzeker en de kans op herhaling is groot -. Bij laatstgenoemd punt heeft de rechtbank laten meewegen dat uit de toelichting van de betreffende deskundigen en uit de problematiek die door hen in de rapportages geschetst wordt – een 17-jarige zwakbegaafde jongen met een historie van gedragsproblemen, een aanzienlijke achterstand in cognitief, emotioneel en sociaal opzicht en met sterke aanwijzingen voor psychiatrische problematiek in engere zin en dissociatieve stoornissen- onvoldoende aannemelijk is geworden dat de maximale behandelingsduur van zes jaren in het kader van een maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen toereikend zal zijn.</p> <p>Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van een jaar en TBS met dwangverpleging.</p>
<p>Rb. Amsterdam 4 februari 2009 LJN BH1795</p>	<p>Medeplegen moord (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr)</p>	<p>r.o 7.3.1: “ De rechtbank acht in onderhavige zaak, met de officier van justitie, toepassing van het meerderjarigenstrafrecht aangewezen en zal dientengevolge toepassing aan artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht geven.</p> <p>De rechtbank vindt daartoe gronden in zowel de ernst van het feit, als de persoonlijkheid van de dader en de omstandigheden waaronder het feit is begaan.</p> <p>Verdachte heeft met het medeplegen van de moord op het slachtoffer, dit slachtoffer het meest fundamentele recht, namelijk het recht op leven, ontnomen. Verdachte en zijn medeverdachte hebben dit, zoals bovenstaand reeds uiteengezet, op gruwelijke, niets ontziende wijze gedaan, door het slachtoffer maar liefst twintig keer te steken en hem met een tie-wrap vast te binden aan een motorblok, waarmee het slachtoffer de kans op redding is ontnomen en alwaar hij is doodgebloed.</p>

		<p>7.3.1.2. Ten aanzien van de persoonlijkheid van verdachte</p> <p>Ondanks de zwijgzame en berekenende houding van verdachte hebben de deskundigen geen argumenten gevonden gelegen in de persoonlijkheid van verdachte die aanleiding geven het meerderjarigenstrafrecht toe te passen.</p> <p>Met de officier van justitie vindt de rechtbank, anders dan de deskundigen, wel argumenten in de persoonlijkheid van verdachte die aanleiding geven het meerderjarigenstrafrecht toe te passen. De rechtbank vindt de argumenten hiertoe met name in de berekenende houding van verdachte, welke onder meer blijkt uit het verslag betreffende het persoonlijkheidsonderzoek van verdachte, alsmede de voortgangsrapportage van JJI De Heuvelrug, locatie Eikenstein.</p> <p>De deskundigen hebben ook ter terechtzitting de rechtbank niet kunnen overtuigen van hun stelling dat verdachte weliswaar berekenend overkomt, doch dat deze houding slechts ziet op verdachtes proceshouding en niet op verdachte voor het overige. De rechtbank is van oordeel dat juist die berekende houding verdachte neerzet als een persoon die zijn kansen berekent en daar vervolgens naar handelt. Een eigenschap die blijkt geeft van een volwassen houding.</p> <p>Uit informatie van VSO de Wetering, de middelbare school van verdachte, blijkt dat de naam van verdachte altijd en overal genoemd wordt als er iets aan de hand was. Verdachte kan goed manipuleren en zorgen dat hij zelf buiten schot blijft. Tevens is verdachte erg op zichzelf gericht, op het egoïstische af.</p> <p>In Eikenstein spreekt verdachte zelden over het telastegelegde. Als hij hier wel over spreekt, benadrukt hij dat hij niets gedaan heeft en ze hem toch niets kunnen maken. Verdachte gaat ervan uit dat hij door zijn zwijgen bij de politie en door niet met de psycholoog en psychiater in gesprek te gaan geen informatie weggeeft waardoor er ook niets tegen hem ingebracht kan worden.</p> <p>De deskundigen merken in het verslag betreffende het persoonlijkheidsonderzoek van verdachte op dat zij zich niet aan de indruk</p>
--	--	---

		<p>kunnen onttrekken dat verdachte zich in Eikenstein ten dele heeft laten leiden door het handhavingmechanisme van de oppervlakkige aanpassing. Verdachte wilde hiermee de ander en zichzelf bewijzen dat hij een jongen is die tot gewenst gedrag in staat is en dat er met hem weinig aan de hand is. De zwijgzaamheid van verdachte moet volgens de deskundigen worden gezien als een berekenende opstelling. Negatieve informatie omtrent verdachte in de rapportages wordt, evenals het telastegelegde, stelselmatig door verdachte ontkennt. Verdachte wilde niet meewerken aan een persoonlijkheidsonderzoek. Verdachte vond dat men maar informatie over hem bij Jeugdzorg moest opvragen, aangezien zij daar tenminste positief over hem waren.</p> <p>Het feit dat de deskundigen van oordeel zijn dat bij verdachte ten tijde van het telastegelegde sprake was van een leefstijl die eerder past bij die van een jeugdige dan die van een volwassene, doet hieraan naar het oordeel van de rechtbank niets af. De rechtbank is van oordeel dat in de persoonlijkheid van verdachte voldoende andere argumenten zijn gevonden, zoals bovenstaand uiteengezet, die aanleiding geven het meerderjarigenstrafrecht toe te passen.</p> <p>7.3.1.3. Ten aanzien van de omstandigheden waaronder het feit is begaan</p> <p>Verdachte heeft de moord op het slachtoffer samen met een, ten tijde van het delict, eenentwintig jarige medeverdachte gepleegd. Zowel verdachte als zijn medeverdachte ontkennen het feit en zwijgen hieromtrent en geven derhalve geen inzicht in hun rolverdeling ten tijde van het plegen van het delict.</p> <p>De rechtbank is echter op grond van de bewijsmiddelen, en met name het proces-verbaal van bloedbeeldanalyse, van oordeel dat beide verdachten een aanzienlijke, min of meer gelijkwaardige rol in de moord hebben gehad. De rechtbank verwijst hierbij naar het eerder genoemde proces-verbaal van bloedbeeldanalyse, waaruit aan de hand van de schoenzoolprofielen een gelijkwaardige rolverdeling naar voren komt.</p>
--	--	---

		<p>De rechtbank is dientengevolge, met de verdediging, van oordeel dat de strafmaat voor beide verdachten niet uiteen dient te lopen. Verdachte heeft zich, naar het oordeel van de rechtbank, langdurig gediskwalificeerd van deelname aan de samenleving. Een jeugddetentie voor de maximale duur van twee jaar en/of de maatregel van PIJ volstaat hierbij niet. Naar het oordeel van de rechtbank kan niet anders worden gereageerd dan met het opleggen van een gevangenisstraf van zeer aanzienlijke duur. Straf/ maatregel: gevangenisstraf voor de duur van twintig jaar.</p>
--	--	---

Bijlage VI Schema uitspraken geen toepassing art. 77b Sr

Bijlage II Uitspraken waarin geen toepassing is gegeven aan art. 77b Sr

Uitspraak	Delict	Motivering
Gerechtshof 's-Gravenhage	1. Doodslag (art. 287 Sr) 2. Diefstal in vereniging (art. 311 Sr)	<p>Het hof ziet evenwel geen gronden voor toepassing van het volwassenenstrafrecht om de volgende redenen in onderlinge samenhang bezien.</p> <p>1. De verdachte was ten tijde van het feit net een maand 16 jaar oud en gedraagt zich ook blijkens de hierna te bespreken rapportages in alle opzichten</p>

		<p>conform zijn kalenderleeftijd.</p> <p>2. De verdachte was tot de onderhavige feiten niet eerder voor strafbare feiten veroordeeld. De verdachte kent geen voorgeschiedenis van geweld, wel van baldadig gedrag.</p> <p>3. Het onder 1 bewezenverklaarde feit is evident zeer ernstig en behoort op geen enkele wijze gebagatelliseerd worden, maar komt ontiaan van alles er om heen neer op één niet te begrijpen gewelddadige en fatale klap, zonder daaraan voorafgaand plan. De verdachte heeft in zijn benevelde toestand zich dadelijk daarna afgevraagd wat hij had aangericht en zelf direct 112 gebeld.</p> <p>4. Het hof heeft acht geslagen op hetgeen door de deskundigen naar voren is gebracht: Het is mede op grond van bovenvermelde rapportages dat het hof van oordeel is dat de verdachte een enerzijds normale en volledig toerekeningsvatbare jongen is die evenwel anderzijds in een opwelling een niet te begrijpen agressieve handeling heeft verricht. Het hof is met de deskundigen van oordeel dat de verdachte op een aantal punten begeleiding behoeft, zoals ten aanzien van zijn middelengebruik en groepsdruk, maar met name ook begeleiding nodig heeft bij de terugkeer in de samenleving. Tevens blijkt dat geen van de deskundigen toepassing van het volwassenenstrafrecht geïndiceerd acht.</p> <p>5. Het jeugdstrafrecht biedt de rechter thans vele mogelijkheden wat betreft op te leggen straffen en maatregelen, waardoor een sanctie opgelegd kan worden die enerzijds geen afbreuk doet aan de ernst van het feit, maar anderzijds wel aansluit bij de persoon van de jeugdige verdachte. Het hof wijst in dit kader op de ook ter terechtzitting in hoger beroep d.d. 21 april 2009 uitgebreid aan de orde gekomen toepassing van de gedragsbeïnvloedende maatregel ex artikel 77w van het Wetboek van Strafrecht, ten aanzien waarvan de Raad ter terechtzitting een mogelijk programma heeft overgelegd, welke de gedragsdeskundigen blijkens hun verklaringen ter terechtzitting ondersteunen. De deskundigen adviseren ook tot oplegging van de gedragsbeïnvloedende maatregel indien het hof zou</p>
--	--	--

		besluiten het jeugdstrafrecht toe te passen.
Rb. 's-Gravenhage 26 mei 2004 LJN AP0139	1. Medeplegen poging doodslag, meermalen gepleegd (art. 287 Sr juncto art. 47 Sr juncto art. 45 Sr) 2. Medeplegen moord (art. 289 Sr juncto art. 47 Sr) 3. Handelen in strijd met art. 26 WWM	Hoewel de verdachte zich heeft schuldig gemaakt aan zeer ernstige strafbare feiten, welke ernst met name tot uitdrukking komt in de wettelijke strafmaxima en de straffen die voor soortgelijke feiten aan meerderjarigen worden opgelegd, vindt de rechtbank in het bijzonder op grond van de persoonlijkheid van de verdachte zoals in de diverse rapportages naar voren komt, aanleiding om in de onderhavige zaak recht te doen overeenkomstig de bepalingen voor strafrechtelijk minderjarigen. <i>Straf/ maatregel:</i> jeugddetentie voor de duur van vierentwintig maanden en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen.
Rb. Roermond 21 maart 2005 LJN AT1857	Moord (art. 289 Sr)	De rechtbank is - anders dan de officier van justitie heeft gevorderd - van oordeel dat gelet op de leeftijd en persoon van verdachte niet het meerderjarigen strafrecht dient te worden toegepast. De rechtbank is van oordeel dat met het oog op een juiste normhandhaving niet kan worden volstaan met het opleggen van een andersoortige of lagere straf dan de hierna vermelde vrijheidsstraf. <i>Straf/ maatregel:</i> jeugddetentie voor de duur van twee jaar en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen.
Rb. Leeuwarden 20 oktober 2005 LJN AU4637	1. Medeplegen poging doodslag (art. 287 Sr juncto art. 47 Sr juncto art. 45 Sr) 2. Diefstal met geweldpleging (art. 310 Sr juncto art. 312 Sr)	De officier van justitie is van oordeel dat op grond van gelijke behandeling en de slechte behandelprognose meerderjarigenstrafrecht dient te worden toegepast. De deskundigen zijn unaniem van oordeel dat minderjarigenstrafrecht dient te worden toegepast daar detentie een nog slechtere prognose geeft. De rechtbank is van oordeel dat in de door de officier van justitie geschetste argumenten onvoldoende reden is gelegen tot het afwijken van de hoofdregel dat het minderjarigenstrafrecht van toepassing is. Ook overigens is de rechtbank van oordeel dat er geen doorslaggevende redenen zijn van die regel af te wijken. Bij verdachte lijkt nog enigszins sprake te zijn van schuldbesef ten aanzien van de feiten. Wel is de rechtbank van mening dat de ernst van de feiten en de noodzakelijkheid tot behandeling het opleggen van de maximale jeugddetentie en de maatregel tot plaatsing in een inrichting voor jeugdigen vereisen. De rechtbank onderschrijft de mening van de deskundigen dat de uitvoering van die maatregel in een instelling waarin

		<p>een groepsgerichte aanpak, bijvoorbeeld de jeugdinrichting 'Den Engh' gevestigd te Den Dolder, tot de mogelijkheden behoort. <i>Straf/ maatregel:</i> jeugddetentie voor de duur van twee jaar en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen.</p>
<p>Rb. Haarlem 28 november 2005 LJN AU7225</p>	<p>1. Mensensmokkel (art. 197a Sr) 2. Opgave onware gegevens (art. 227a Sr)</p>	<p>De rechtbank is van oordeel dat noch in de ernst van de feiten noch in de persoon van verdachte gronden zijn gelegen om het volwassenen strafrecht toe te passen, zodat het jeugdstrafrecht dient te worden toegepast. <i>Straf/ maatregel:</i> jeugddetentie voor de duur van tweehonderdeenentachtig dagen.</p>
<p>Rb. Dordrecht 16 maart 2006 LJN AV6023</p>	<p>1. Gemeenschap met een persoon beneden 12 jaar (art. 244 Sr) 2. Ontucht met wilsonbekwame (art. 247 Sr)</p>	<p>Beide gedragsdeskundigen geven in hun rapportage aan geen aanleiding te zien om ten aanzien van verdachte het meerderjarigenstrafrecht toe te passen op grond van de persoonlijkheid van verdachte en de omstandigheden waaronder de feiten zijn begaan. Gelet op het voorgaande, alsmede gelet op het gedrag van verdachte tijdens het onderzoek ter terechtzitting is de rechtbank van oordeel dat verdachte volgens het minderjarigenstrafrecht dient te worden berecht en derhalve niet volgens het meerderjarigenstrafrecht, zoals de officier van justitie heeft betoogd. De rechtbank kan zich met de overwegingen en conclusies van beide deskundigen verenigen en maakt deze tot de hare. <i>Straf/ maatregel:</i> jeugddetentie voor de duur van negen maanden en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen.</p>
<p>Rb. Alkmaar 24 mei 2007 LJN BA5692</p>	<p>Doodslag (art. 287 Sr)</p>	<p>r.o 4.2: "De rechtbank heeft kennis genomen van de door de verdediging overgelegde rapportage en de rapportages van Bureau Jeugdzorg met betrekking tot verdachte. Op grond daarvan acht de rechtbank geen indicaties aanwezig voor het toepassen van het meerderjarigenstrafrecht." <i>Straf/ maatregel:</i> jeugddetentie voor de duur van twee jaar en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen.</p>
<p>Rb. Zwolle 4 september 2007 LJN BB2836</p>	<p>Medeplegen bedreiging van enig misdrijf tegen het leven gericht (art 285 Sr juncto 47 Sr)</p>	<p>De voorwaarden voor toepassing van het meerderjarigenstrafrecht zoals genoemd in artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht behoeven weliswaar niet cumulatief te worden gezien, doch de rechtbank is van oordeel dat deze voorwaarden wel in onderling verband dienen te worden beschouwd. Gelet op het gegeven dat de verdachte tijdens de behandeling van</p>

		<p>zijn strafzaak minderjarig was, het procesverloop tot op heden (waarvan de schorsing van de voorlopige hechtenis deel heeft uitgemaakt) onder de vigeur van het minderjarigenstrafrecht is beoordeeld, eerder onderzoek naar de vraag van de toepassing van het meerderjarigenstrafrecht niet aan de orde is geweest en de persoon van verdachte zoals deze ter terechtzitting is gebleken daar geen aanleiding toe geeft, zal de rechtbank geen toepassing geven aan het bepaalde in artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht. <i>Straf/ maatregel:</i> voorwaardelijke jeugddetentie voor de duur van zes maanden en taakstraf.</p>
<p>Rb. Zwolle 4 september 2007 LJN BB2838</p>	<p>Medeplegen van bedreiging van enig misdrijf tegen het leven gericht (art 285 Sr juncto 47 Sr)</p>	<p>Idem als uitspraak Rb. Zwolle van 4 september 2007, LJN BB2836.</p>
<p>Rb. Roermond 21 december 2007 LJN BC3774</p>	<p>1. Openlijke geweldpleging (art. 141 Sr) 2. Diefstal onder strafverzwarende omstandigheden (art. 310 Sr juncto art. 311 Sr)</p>	<p>De rechtbank verwerpt het verzoek van de officier van justitie tot toepassing van het meerderjarige strafrecht ex artikel 77b van het Wetboek van Strafrecht. De rechtbank vindt in de ernst van de begane feiten, de persoonlijkheid van de dader en de omstandigheden waaronder het bewezen verklaarde is begaan, geen grond het strafrecht voor volwassenen toe te passen. <i>Straf/ maatregel:</i> jeugddetentie voor de duur van negen maanden.</p>
<p>Rb. Zutphen 18 maart 2008 LJN BC6879</p>	<p>Poging tot doodslag (art. 287 Sr juncto art. 45 Sr)</p>	<p>Ten tijde van het door hem gepleegde feit was verdachte 16 jaar oud. De deskundigen van het PBC, die verdachte het langst en meest uitgebreid hebben kunnen beoordelen, adviseren toepassing van het minderjarigenstrafrecht, aangezien men, gelet op de persoon van verdachte, toepassing van het meerderjarigenstrafrecht niet passend vindt. In de persoon van verdachte ziet de rechtbank dan ook geen aanleiding voor toepassing van het meerderjarigenstrafrecht. Ook is de rechtbank van oordeel dat het meerderjarigenstrafrecht niet dient te worden toegepast enkel op grond van de ernst van het door verdachte gepleegde feit. Nu het minderjarigenstrafrecht – aangevuld door de regelingen uit de Wet BOPZ – voldoende instrumentarium kan bieden voor een afdoening die zowel voldoende veiligheid voor de maatschappij biedt, als</p>

		tegenkomt aan de belangen van verdachte, dient naar het oordeel van de rechtbank voor deze minder ingrijpende optie te worden gekozen. <i>Straf/ maatregel:</i> plaatsing in een inrichting voor jeugdigen.
Rb. Middelburg 19 november 2008 LJN BG4771 (Klauwhamer-zaak)	1. Doodslag (art. 287 Sr) 2. Diefstal onder strafverzwarende omstandigheden (art. 310 Sr juncto art. 311 Sr)	<p>In deze zaak gaat het om een zeer ernstige zaak. Dat kan echter niet betekenen dat er geen ruimte meer is om het minderjarigenstrafrecht toe te passen. De wetgever heeft die keuze aan de rechtbank overgelaten, waarbij ruimte is voor een weging in iedere individuele zaak.</p> <p>Naast de ernst van het feit heeft de rechtbank acht geslagen op het volgende: verdachte is als het ware in een opeenstapeling van woede en onder invloed van alcohol tot zijn daad gekomen. Niet kan gezegd worden dat hij voorafgaand aan of tijdens zijn daad het karakteristieke gedrag van een volwassene heeft laten zien. Er was geen sprake van geraffineerdheid of planmatigheid bij het realiseren van zijn daad. Integendeel, de handelwijze van verdachte was totaal ondoordacht. Verdachte heeft zich laten meeslepen door de onrust en de hectiek die mede door hemzelf zijn veroorzaakt en hij heeft daardoor zichzelf verloren in de gebeurtenissen van het moment. Dit fenomeen op zich - al manifesteert het zich zelden in zo'n ernstige vorm als in dit geval - past bij de leeftijd van de verdachte, een zestienjarige, die nog midden in zijn ontwikkeling staat. De beide gedragsdeskundigen zien in de persoon van de dader geen aanwijzingen om het strafrecht voor volwassenen toe te passen. De Raad voor Kinderbescherming is eveneens van mening dat de ontwikkelingsfase van verdachte past bij zijn kalenderleeftijd, en dat er geen redenen zijn voor toepassing van het strafrecht voor volwassenen. Deze in de persoon van verdachte gelegen omstandigheden dienen naar het oordeel van de rechtbank zwaar te wegen en de rechtbank zal dan ook niet afwijken van de hoofdregel om in deze zaak van een jongen die ten tijde van het feit pas een maand zestien jaar was het jeugdstrafrecht toe te passen. <i>Straf/ maatregel:</i> jeugd detentie voor de duur van 24 mnd.</p>

Bijlage VII Interviews kinderrechters

Naam: De heer Wassenberg

Rechtbank: Roermond

1. Hoelang bent u al kinderrechter?

"Ik ben al vier jaar kinderrechter. Daarvoor ben ik zes jaar officier van justitie geweest, waarvan een periode jeugdofficier van justitie. Daarvoor ben ik tien jaar advocaat geweest."

2. Kunt u aangeven hoe vaak u uitspraak doet in een kinderzaak waarin art. 77b Sr aan de orde komt?

"Ik heb het zelf nog nooit toegepast. Het wordt ook niet veel geëist. Vorig jaar leek het wat vaker voor te komen. Ik heb het nog nooit toegepast omdat ik vind dat het niet voor niks een uitzondering is. Zelf ben ik nooit geconfronteerd met een uitzonderlijk "geval", waarbij ik van oordeel was dat de toepassing van het meerderjarigen strafrecht op zijn plaats zou zijn. Het moet dus iets heel uitzonderlijks blijven en alleen in uitzonderlijke gevallen worden toegepast. Het belang van de minderjarige speelt daarbij een grote rol. In de praktijk zien we ook dat het IVRK de laatste jaren aan betekenis heeft gewonnen. Er wordt ook vaker een

beroep op gedaan, met name op art. 3 en art. 40. Los van de vraag of er een beroep op wordt gedaan hebben wij als rechters ook ambtshalve rekening mee te houden.

Daarnaast speelt een andere factor een rol. Er komen steeds meer geluiden van gedragswetenschappers maar ook neurologisch onderzoek wijst uit dat zelfs een leeftijdsgrens bij 18 jaar discutabel is. Zij concluderen op basis van onderzoek dat eerst omstreeks het 23^e levensjaar de hersenen, en dus ook alle daarbij behorende functies, uitgegroeid zijn."

Er worden in art. 77b Sr een drietal gronden genoemd die de toepassing ervan mogelijk maken namelijk: de ernst van het feit, de persoonlijkheid van de verdachte en de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Graag zou ik nu dieper ingaan op deze gronden.

3. Op welke gronden wordt het meestal toegepast?

"Ernst van het feit"

4. Wat verstaat u onder een ernstig feit, m.a.w. op basis van welke strafbare feiten vindt u dat toepassing van art. 77b Sr gerechtvaardigd is?

"Delicten waarbij de lichamelijke integriteit in het geding is, bijvoorbeeld levensdelicten en zedendelicten. Delicten die vaak ook een grote maatschappelijke onrust veroorzaken."

5. Welke elementen in de persoonlijkheid van de dader geven (mede) aanleiding tot toepassing van art. 77b Sr?

"Het gaat veelal om een combinatie van de drie factoren. Recidive speelt een rol. Ook wanneer iemand zich niet gevoelig toont voor behandeling. Ik ben dan ook niet altijd echt gevoelig voor het tonen van berouw tijdens de terechtzitting. Spijt betuigen ter zitting moet niet een soort ritueel worden dat we automatisch belonen. Als kinderrechter wil ik er wel van overtuigd zijn dat die spijt oprecht is en echt doorleefd. Spijt moet niet verworden tot een instrument, gesouffleerd door bijvoorbeeld de advocaat, waarop we automatisch zouden moeten reageren met strafvermindering of het niet toepassen van het meerderjarigenstrafrecht. Zo is artikel 77b Sr ook niet bedoeld.

6. Welke omstandigheden waaronder het feit is begaan geve (mede) aanleiding tot toepassing van art. 77b Sr?

"Ik vind het onduidelijk wat hiermee bedoeld word. Als iemand kil, koel en berekend overkomt? Of hoort dit meer bij het criterium "de persoon van de verdachte"? Zoals gezegd lopen die criteria nogal door elkaar."

7. Past u het artikel meestal toe wanneer er sprake is van een cumulatie van deze gronden of is het aanwezig zijn van een enkele grond voldoende voor toepassing?

"De drie gronden hangen altijd samen."

8. Welk belang vormt het uitgangspunt bij de berechting van minderjarigen die ernstige delicten plegen?

"De persoon van de verdachte. Een kind is geestelijk nog niet volgroeid, dit moet voorop staan. Het plegen van ernstig strafbare feiten is niet goed te praten, uiteraard dienen we dat serieus te nemen. Toch dient ten allen tijde rekening gehouden te worden met de leeftijd van het kind."

9. In hoeverre houdt u rekening met de adviezen van de Raad voor de Kinderbescherming en andere deskundigen?

"Veel"

10. Welke sanctie wordt meestal opgelegd in geval van veroordeling ex. Art. 77b Sr?

"Vrijheidsstraf, TBS"

11. Bent u van mening dat de uitzonderingsmogelijkheid van art. 77b Sr moet blijven bestaan?

"Ja. Jongeren verdienen gezien hun ontwikkeling een aparte zienswijze. Het mag niet ontkend worden dat kinderen in een ontwikkelingsfase verkeren. Het is wel goed ze ter verantwoording te roepen. Het is belangrijk dat kinderrechters kunnen uitleggen waarom ze tot dergelijke beslissingen komen. Dan wordt naar ik hoop het begrepen door de maatschappij.

De uitzondering mag pas gemaakt worden wanneer een rechter er ten volle van overtuigd is dat het feit ernstig en ingrijpend is en dat er gezien de persoon van de verdacht in het jeugdstrafrecht weinig mogelijkheden zijn om adequaat te reageren. In die gevallen dient het maatschappelijk belang te prevaleren. Het is dus een afweging tussen het belang van het kind en dat van de maatschappij. De bestaande ruimte is goed."

Naam: Mevrouw Janssen

Rechtbank: Breda

1. Hoelang bent u al kinderrechter?

"Ik ben sinds 2 jaar kinderrechter. Ik ben al 13 jaar rechter waarvan ik de sinds de afgelopen 7 jaar werkzaam ben binnen de strafsector."

2. Kunt u aangeven hoe vaak, in percentages, u uitspraak doet in een kinderzaak waarin art. 77b Sr aan de orde komt (Geëist of ambtshalve toegepast) ?

"Ik zou geen aantallen durven te noemen, het komt niet vaak voor. Het betreft een klein percentage van de jeugdzaken."

Er worden in art. 77b Sr een drietal gronden genoemd die de toepassing ervan mogelijk maken namelijk: de ernst van het feit, de persoonlijkheid van de verdachte en de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Graag zou ik nu dieper ingaan op deze gronden.

3. Op welke grond(en) past u het artikel meestal toe?

“Meestal in ieder geval op grond van de ernst van het feit. De persoon van de verdachte is veelal de reden om het niet te doen.”

4. Wat verstaat u onder een ernstig feit, m.a.w. op basis van welke strafbare feiten vindt u dat toepassing van art. 77b Sr gerechtvaardigd is?

“In ieder geval levensdelicten. Maar bijvoorbeeld ook een ernstige beroving waarbij sprake is van dodelijke afloop of waarbij iemand zwaar gewond raakt is voor mij aan te merken als een ernstig feit.”

5. Welke elementen van de persoonlijkheid van de dader geven (mede) aanleiding tot toepassing van art. 77b Sr?

“Wanneer sprake is van een berekenende en volwassen houding. Of wanneer iemand stelselmatig delicten pleegt en al vaker voor de rechtbank is verschenen. Ook wanneer ik verwacht dat een behandeling geen zin meer heeft kan dit (mede) aanleiding geven tot toepassing van art. 77b Sr. Maar ook bijvoorbeeld wanneer op iemand al verschillende jeugdmaatregelen toegepast zijn en deze persoon bijna de leeftijd van 18 heeft bereikt.”

6. Welke omstandigheden waaronder het feit is begaan geven (mede) aanleiding tot toepassing van art. 77b Sr?

“Dit betreft voor mij met name een inkleuring van de ernst van het feit. Ik kijk daarbij bijvoorbeeld naar de mate van voorbereiding. Of sprake is van een uitgekristalliseerd plan en of iemand het delict weloverwogen en koelbloedig gepleegd heeft. De mate van wreedheid speelt een rol. Ook kijk ik naar of er een moment is geweest waarop de verdachte de mogelijkheid heeft gehad om te stoppen en of deze dat dus weloverwogen niet heeft gedaan.”

7. Past u het artikel meestal toe wanneer er sprake is van een cumulatie van deze gronden, of is het aanwezig zijn van een enkele grond voldoende voor toepassing?

“Af en toe op één enkele grond, het gaat echter in bijna alle gevallen om een combinatie van gronden. Meestal betreft het dan de combinatie van de ernst van het feit en de persoon van de verdachte.”

8. Welk belang vormt het uitgangspunt bij de berechting van minderjarigen die ernstige delicten plegen?

“Het pedagogisch belang en het voorkomen van recidive zijn voor mij uitgangspunten bij berechting. In verschillende onderzoeken is bewezen dat het empatisch vermogen van jeugdigen nog niet volledig ontwikkeld is. Het is verklaarbaar waarom een jeugdige dingen anders doet. Eveneens is aangetoond dat een jeugdige de consequenties van het eigen gedrag vaak niet kan overzien en dat de behoeftebevrediging vaak op de voorgrond staat. Ik verwijs hierbij onder andere naar het boek “het puberende brein”. Eveneens blijkt uit recente onderzoeken dat pas rond de leeftijd van 21/23 jaar de hersenen volledig volgroeid zijn. De grens van 18 jaar is rigide: het is niet perse zo dat je bij 18 jaar ineens wel weet hoe het allemaal hoort.”

9. In hoeverre houdt u rekening met de adviezen van de Raad voor de Kinderbescherming en andere deskundigen?

“Dit zijn voor mij zwaarwegende adviezen. Het is overigens ook zo dat de Raad niet snel toepassing van het algemene strafrecht zal adviseren. In 90 % van de gevallen adviseert zij tot toepassing van het jeugdstrafrecht. Het is een afweging van de feiten waarin het advies van de Raad voor de Kinderbescherming en/of andere deskundigen zeker wordt meegenomen, de ernst van het gepleegde feit is meestal doorslaggevend voor de bepaling van toepassing van het jeugdstrafrecht dan wel het algemene strafrecht.”

10. Welke sanctie wordt meestal opgelegd in geval van veroordeling ex. art. 77b Sr?

“Het gaat dan meestal om gevangenisstraf, in enkele gevallen betreft het TBS. Het uitgangspunt is dan in ieder geval dat er binnen het jeugdstrafrecht te weinig sanctiemethodes zijn.

Het nadeel van gevangenisstraf is echter dat het niet helpt om recidive te voorkomen. De jeugdige kan niet werken aan zijn leven buiten.”

11. Bent u van mening dat de uitzonderingsmogelijkheid van art. 77b Sr moet blijven bestaan?

“Ja, ik ben van mening dat de mogelijkheid moet bestaan zodat het mogelijk is maatwerk te leveren. De tegenhanger van de uitzonderingsmogelijkheid van art. 77b Sr betreft die van art. 77c Sr. Het is goed dat beide bestaan.”